ÇOCUK

35 77

5 kasım 1979 • Sayı 45 • 10 Lira

Her hafta

ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

*Düşman askerleri Çanakkale'nin geçilmez olduğunu öğreniyorlar...

TEMEL REİS

ERKEK ARKADAŞ

HÜNGÜR.. HÜNGÜR.. SAFİNAZ ARTIK BENİMLE ARKADAŞLIK ETMEYECEĞİNİ SÖYLEDİ...
KENDİNE YENİ BİR ARKA BULMUŞ. NE ACI... BARI EVİNE GİDEYİM DE ONU YENİDEN BARIŞMAYA ÇALIŞAYIM.

MERHABA SAFİNAZ...

BURADA NE ARIYORSUN SEN? ARTIK SENİNLE ARKADAŞLIK ETMEYECEĞİMİ SÖYLEMİŞTİM. KENDİME YENİ BİR ARKADAŞ EDİNDİM.

SEVGİLİM... SENİ ESKİ ERKE ARKADAŞIMLA TANIŞTIRA YIM.

SEN BENDEN ÖNCE BUNUNLA MI ARKADAŞLIK EDİYORDUN? ONU NİYE BIRAKTIĞINI ŞİMDİ ANLIYORUM.

AMA BEN... SEYY...
ŞU ÇENEYE BAKIN.. KOLLA DA BİR SİRK PAYLAÇOSUNUN KOLLARINI ANDIRIYOR. BAHS GİRERİM Kİ, DAHA ÖNCE E SİRKTE ÇALIŞIYORDU BU...
HA! HA! HA!
HA! HA!

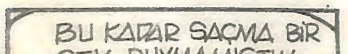
BU KADAR SAÇMA BİR ŞEY DUYMAMIŞTIM.
GÜM!!

YAPTIĞINI BEĞENDİN Mİ SEN?
5-29
© King Features Syndicate, Inc., 19.. World rights reserved.
BUD SAGENDORF

EH, ÇOCUKLAR.. GÜNEŞ BATTI. YILDIZLAR GÖRÜNDÜ. ŞİMDİ DE TOSTOPARLAK BİR AY DOĞDU. UYKU SAATİMİZ DE GELDİ SANIRIM.

EVET. BABA EVE GİDELİM. VAKTİNDE YATIP VAKTİNDE KALKAN SAĞLIKLI OLUR.

OH, YATAĞIM NE RAHAT. PENCEREDEN YILDIZLAR GÖRÜNÜYOR, HEPSİ DE PIRIL PIRIL UÇAN BİR MAKİNE YAPSAM ONLARA ERİŞEBİLİR MİYİM ACABA?

BÜYÜMEK, ÇABUK BÜYÜMEK, BAŞARILI BİR BİLGİN OLMAK İSTİYORUM.

AMA, BÜYÜMÜŞÜM.. NE ZAMAN BÜYÜDÜM BEN? AAA! BU KUŞ TA NE?

HAYDİ BAKALIM SAYIN BİLGİN, BİNİN ŞU KUŞA DA UÇUN.

BU TENEKEDEN KUŞ UÇACAK MI YANİ?

BAY GÜN BÜYÜK BİR BİLGİNDİR. BAKIN UÇUYOR İŞTE.

UÇUYORUM. BU UÇAN MAKİNEYİ BEN YAPTIM DEMEK...

YAŞASIN BÜYÜK BİLGİN GÜN.

YAŞA BÜYÜK BİLGİN.

BAKIN, YAPMA KUŞUN ÜSTÜNDE NASIL DA UÇUYOR.

ŞU AĞACIN DALINA KONAYIM.

KONUYOR, BAKIN. AĞACIN DALINA KONUYOR.

AĞACIN DALI KIRILIR...

MAKİNENİZ UÇUYOR AMA, İNİŞİNİ BEĞENMEDİM. AĞAÇLARIN DALINI KIRIYOR.. ÇEVREYE ZARAR VEREN MAKİNELER YAPMAK YASAKTIR.

BÖYLE SAÇMA MAKİNELER YAPARSAK, TEK SAĞLAM AĞAÇ KALMAZ. YA EVLERİMİZİN DAMINA KONARSA?..

İSTEMİYORUZ. UÇAN MAKİNELER İSTEMİYORUZ. HEPİMİZİN KAFASI YARILACAK.

BEN DÜNYAYI DOLAŞIP BAŞKA ADALAR BULMAK İÇİN YAPTIM BU MAKİNEYİ. İŞTE GİDİYORUM. HOŞÇA KALIN.

OH.. BULUTLARIN ÜSTÜNDEYİM İŞTE. YILDIZLARIN ARASINDA UÇUYORUM. BİRAZ YILDIZ TOPLAYIP ANNEME GÖTÜRECEĞİM.

DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

PİNKİ

KEMAL ÖZER

KIZKARDEŞİM de, ben de hayvanları severiz. Ama onlarla karşılaşma olanağı ancak yaz tatillerinde elimize geçer. Bu yüzden yaz yaklaşırken içimizi bir telâş alır. "Acaba nereye gideceğiz bu yaz" diye anneme sormaya başlarız. Denizden yararlanmak için daha çok kıyılarda kurulmuştur tatil yerleri. Ama biz, denize girmek kadar hayvanları tanımaktan da hoşlanırız. Onları tanımak, kitaplarda okumaya, filmlerde görmeye benzemez. Başına çömelir de bir karınca yuvasını gözlerseniz, okuduğunuzdan daha çok şey öğrenirsiniz. Resmini gördüğünüz bir kelebeğin renkleri, yakından baktığınızda çok daha canlıdır. Resme yansımamış başka pırıltıları da yakalarsınız. Sevimli bir sıpayı düşünün. Filmde, onun bir şeye bakarken burnunu nasıl titrettiğini görebilir misiniz? Kulaklarını niçin kaldırıp indirdiğini anlayabilir misiniz? Otları keserken dişlerinin çıkardığı ses de filmde yansımaz.

Yalnız bu kadar mı? Tatilde hayvanları tanımak, başka bakımlardan da ilginçtir. Örneğin, bana hep dünyadaki o kıvıl kıvıl canlılığı duyururlar. Düşünürüm ki, toprağın içi onlarla kaynaşmaktadır. Ormanların karanlığından bozkırların ıssızlığına, kutupların buzullarından ekvatorun bunaltıcı sıcağına kadar her yere yayılmıştır onlar. Bu bitmek bilmeyen devinim, sevinç ve coşkuyla doldurur içimi. Dünyanın el birliğiyle oluşmuş bu göz kamaştırıcı zenginliği, gözlerimin önüne seriliverir. Böyle bir dünyada yaşamak heyecanlandırır beni.

Tatil dönüşlerinde, başka türlü görmeye başlarım her şeyi. Gökyüzünün yüksekliği, yolların uzunluğu, denizin uçsuz bucaksızlığı artmıştır. Üstümüze yıkılacak gibi görünen yapıların dikliği azalmıştır. Ama kentteki evimize yerleşince, bunun uzun sürmeyeceğini bilirim. Gökyüzü yine damlara doğru alçalır. Direklerle bacalar yine tepemizden bakmaya başlar. Yapılar gün günden dikleşir. Asfaltın altındaki toprak yine soluğunu duyuramaz olur. Ve bana öyle gelir ki, kent evlerinin içlerinde dışlarında yine hayvanlar yaşamaya başlasa, yazları duyduğum o sevinç ve coşku, kış boyunca da eksilmez içimden.

Geçen yaz, böyle bir fırsat geçti kızkardeşimle benim elime. Bir tatil köyüne gitmiştik. Tam istediğimiz gibiydi. Çeşitli kelebeklerin ve kuşların uğradığı çiçeklerle ağaçlar vardı bahçesinde. Bir yanı denizle, üç yanı da başka bahçeler, tarlalar ve ağaçlıklarla çevrilmişti.

Denizden çıkmış, odamıza dönüyorduk bir öğle üzeri. Komşu odanın önündeki çakıllar arasında bir kaplumbağa yavrusunun debelendiğini gördük. Sırtüstü çevrilmiş, kurtulmak istiyordu. Yüz üstü çevirdik hemen. O sırada, komşu odadaki kadın belirdi baş ucumuzda.

— Yaramaz çocuklar hiç rahat bırakmıyor, dedi. Zor kurtardım ellerinden. Öldürecekler zavallıyı.

Dilimli kara kabuğu çamurlara bulanmıştı gerçekten. Dişsiz ağzını açmış, korkuyla soluyordu. Önce ona, sonra da birbirimize baktık kardeşimle. Aynı şeyi düşünmüştük. Alıp evimize götürebilir, besleyebilirdik küçük kaplumbağayı. Ağzımızdan tek sözcük çıkmadığı halde kadın da anlamıştı ne düşündüğümüzü.

— Alın alın, dedi. Beslemek kolaydır. Taze otla yaprak yer yalnız.

Arkamızdan yetişen annem, ikimizi çömelmiş görünce sordu:

— Yine bir şey mi buldunuz çocuklar?

Kızkardeşim, çakıllar arasından kurtulmaya çalışan yavru kaplumbağayı gösterdi:

— Beslemek istiyoruz onu anne. İzin verir misin?

Babam da yetişmiş, kardeşimin söylediğini duymuştu. Acıdığımı belirten bir sesle:

— Burda kalırsa öldürecekler, dedim.

İkisi birden soruları sıraladılar:

— Sizin elinizde ölmeyecek mi sanki?

— Neyle besleyeceksiniz?

— Nerede duracak ki?

— Nasıl götüreceksiniz?

— Büyüyünce ne olacak?

Hepsine yanıt yetiştirdik bir çırpıda. Komşu kadın da yardımcı oldu. Sonunda babam:

— Bir koşulum var, dedi. Alalım şimdi odaya. Birkaç gün dursun. Besleyebilirseniz eve de götürür, besleyemezseniz salarsınız.

Doğrusu ummamıştık izin vereceklerini. Ne zaman evde bir hayvan beslemek istesek karşı çıkmışlardı. Apartman katında hayvan beslemenin hem

Devamı 55. sayfada

halit kıvanç
SİZLERLE

MERSİN'DE BİR YARIŞMA

ÇOĞUNUZ duymuşsunuzdur, okumuşsunuzdur. İçinizde görenleriniz de vardır belki. Mersin, güney illerimizden İçel'in merkezi olan, şirin bir kentimizdir. Güzel iklimi, güzel manzaraları, güzel meyvaları ile kısaca güzelliklerle dolu bir yerdir Mersin.. Bu kentimizde Mersin Belediyesi beş yıldır büyük bir festival düzenliyor. Bu arada moda gösterileri sunuluyor, müzik şölenleri yapılıyor, luna park eğlenceleri yeralıyor. Kısaca tüm bölgeye bir hareket geliyor. Sadece Mersin değil, bütün Çukurova yöresi şenleniyor.

Ben de gerek organizasyonda, gerekse sunucu olarak beş yıldır bu festivalde görev üstleniyorum. Bu yıl ise, öncekilerden farklı ve daha da zevkli bir görev yaptım. 1979, Uluslararası Çocuk Yılı olduğundan, festivalde çocuklara önem verilmiş, gezici çocuk tiyatroları ve benzeri kuruluşlar davet edilmişti. Bunların yanısıra, Belediye ve Milli Eğitim yetkilileriyle işbirliği yaparak bir de Çocuklararası Bilgi ve Kültür Yarışması düzenledik.

Yıllardır uğraşımın büyük bir bölümünde bu tür yarışmalar yer alır, bilirsiniz. Radyoda, Televizyonda yıllar yılı böyle yarışmalar hazırlarım, sunarım. Mersin'de de oradaki dostlarla elele, kafa kafaya verdik, bu yarışmayı gerçekleştirdik. Sizlerle, çocuklarla ilgili konularla uğraşmak, beni her zaman mutlu ediyor. Yaklaştırın kulağınızı da fısıldıyayım: Sizin aranızda neredeyse yaşlandığımı bile unutuyorum. Sadece onu mu? Günlük yaşantımızın binbir derdinden de uzaklaştırıyorsunuz beni.. Bu bakımdan sizler için yorulmaktan yılmıyorum hiç..

Mersin'deki bilgi ve kültür yarışmamızı İlkokulların dördüncü ve beşinci sınıf öğrencileri düzeyinde tuttuk. Soruları ona göre hazırladık. Ne yazık ki zamanımız ve olanaklarımız kısıtlıydı. Bu yüzden başvuran pek çok öğrenci içinden sadece 27'sini yarışmaya alabildik. Bu 27 öğrenciyi 3'erli gruplara ayırdık, özel camlı kulübelerde yarıştırdık. Şimdi "camlı kulübe" deyince... Anlatayım: Radyoda arasıra yarışmalar dinlersiniz. O yarışmalarda yarışmacılar, salondaki seyircilerin fısıltısını duymasın diye, soruların yanıtlarını rahat rahat düşünebilsin diye, özel kulübelerde bulunurlar. Ses geçirmez, içinde mikrofon bulunan, özel şekilde yapılmış, camlı kulübelerdir bunlar. İşte Mersin'de de bu tipte kulübeler yaptırdık ve yarışmacıları bunların içinde yarıştırdık.

TRT Çukurova Radyosu yarışmayı baştan sona banda aldı. Ayrıca özel olarak video denilen sistemle, televizyon bandına da, hem renkli olarak kaydedildi yarışma... Çukurova Radyosu bu yayında yarışmanın büyük bir bölümünü yayımladı.

27 öğrenci önce 3'erli gruplarda yarıştı. Her bir gruba 5'er soru sorduk. Bazı gruplarda 5 soru sonunda eşitlik bozulmadı, ek soru yöneltik. Gene eşit geldiler. Kuraya başvurduk bazılarında.. 9 Grubun birincilerini de 3 grupta yarı final için yarıştırdık. Bu kez soru sayısı 10'du. Sonunda üç yarı final grubu birincisi büyük finalde birleşti. Tam 15 soruyu yanıtlamak zorundaydılar şimdi. Bazı sorularda yarışmacılar susunca, salondaki konuk öğrenciler - sanki okulda, sınıftaymışlar gibi - boyuna parmak kaldırıyor, söylemek istiyorlardı. Ara sıra onlara da sordum.

Yarışma sonunda Numan Ali Aydemir büyük başarı göstererek birinciliği kazandı. Kerem İnanoğlu ikinci, Reyhan Fırat da üçüncü oldular.

Gönül istiyor ki, bu tür yarışmaları sık sık, hem de çok yerde yapabilelim.. Ama zaman darlığı, olanakların azlığı, bunu engelliyor. Gene de dileyelim ve umutla bekleyelim. Çünkü yarışmalar hem yarışanlara, hem dinleyenlere yarar sağlıyor. İnsan yarışırken de, dinlerken de birşeyler öğreniyor, yeni bilgilerinin yanısıra eski bildiklerini de anımsamak fırsatını buluyor. İşte size Mersin'den ilginç haberim bu.. Yarışmadan bir de fotoğraf sunuyor ve Mersinli kardeşlerinizin selâmlarını hepinize iletiyorum. Haftaya buluşma dileğiyle, hoşça kalın..

Mersin Festivali'ndeki gösteri ve şölenlere ek olarak "Çocuklararası Bilgi ve Kültür Yarışması" düzenledik biz de... İşte, yarışmadan bir an...

edebiyat sevgisi

selim ileri

YAKIN KOMŞUMUZ YORUM

BİZE şiir konusunda ilk bilgileri veren okul kitapları, her şeyden önce "şiir"le "manzume"yi birbirinden ayırt etmemizi söyler.

Manzumede, dize sonlarında ses benzerliği ille yinelenir. Sözcükler arasında yinelenen bu ses benzerliğine de, hepimizin bildiği gibi "uyak" deniyor. Manzumeler, genellikle, birbirlerinden aralıklarla ayrılan dize kümelerinden oluşur. Bu kümelere de eskiden Arapça "kıta" diyorduk; şimdi, Türkçe "bölük" sözcüğünü kullanıyoruz. Bölükler, bir kural gibi, en az dört, en çok da on dizelik parçalardır.

Gelgelelim, şiir, kültürün ve edebiyatın birikimlerine dayanarak özgürlüğünü açıkladığından bu yana, uyakla muyakla kuralcı ilişkisini bir kenara bırakmıştır. Biz bu ilk bilgileri, şiir türünün tarihsel özelliklerini kavramak, şiirin nerelerden geçip nerelere geldiğini görmek için öğrenmek gereksinimini duyarız yine de. Edebiyat da, yeryüzündeki insan elinden, insan aklından çıkma her şey gibi çağlar boyu gelişim göstermiştir. Bu gelişimleri bilmeden, edebiyatın tadına varmamıza yarayacak olanakları daraltmış oluruz.

Kabaca özetlersek, şiirin, başlangıçta güç, zahmetli işleri kolaylaştırmak, çalışırken insanoğluna neşe saçmak amacını güttüğünü söyleyebiliriz. (Önceki yazılarımızda, anımsadığınız gibi, bu konuya değinmiştik.) George Thomson adlı bir İngiliz eleştirmeni, bu konuda bakın ne diyor:

"Dans, müzik ve şiir dediğimiz üç sanat bir tek sanat olarak başlamıştır. Bu sanatların kaynağı topluca çalışmaya koyulan insan gövdelerinin ritimli hareketleridir. Bu hareketin iki öğesi vardı: gövdesel ve sözlü. Dil ritmi belirtmek için çıkarılan belirsiz sesler biçiminde başlayıp şiirsel ve konuşulan dile dönüştü. İnsan sesinden ayrılan belirsiz gürültüler araçların vuruşuyla elde edilerek çalgısal müziğin çekirdeğini ortaya çıkardı." (Cevat Çapan çevirisi.)

Danstan, müzikten ayrılarak kendi başına yol alan şiir, nice zamanlar sonra, insanların özlemlerine ses yöneltmeye başlamıştır. Aynı eleştirmen bu aşamayı da şöyle dile getirmiş: "İnsanların açıklayamadıkları, dile getiremedikleri özlemleri vardır. Şair de açıklayamaz bunları, ama esinlenme yeteneğiyle dile getirir hiç değilse. Şair özlemlerini dile getirince de, öbür insanlar kendi özlemlerini bulurlar şairin sözlerinde. Onun şiirini dinlerken şiirin yazılışının yaşantısını paylaşırlar şairle. Onunla aynı düş dünyasında yaşar, aynı dinginliğe kavuşurlar." Kuşkusuz bu dinginlik, bu iç rahatlığı salt düşler dünyasına dalmamızdan ileri gelmiyor. Şiir, bir yandan da, dile getirdiği özlemle, bizi yarının gerçekliklerine çağırır. İnsanlık tarihi, dünkü özlemlerimizin bugün gerçekliğe dönüştüğünü, dönüşebildiğini defalarca tanıtlamıştır.

İşte insan, iyi ve güzel şiirle karşılaştığında, kendisinin açıklayamadığı bir özlemle de karşılaşır. Bu, şairle okuru arasındaki paylaşma duygusudur. Duygu ve düşüncelerin paylaşılması da, özlemlerin gerçekliğe dönüşmesi için eyleme geçişi sağlayacak en güçlü yöntemdir. İnsanlığın özlemleri, ne kadar çok kişi tarafından paylaşılıyorsa, o özlemin yararına daha fazla inanmamız gerekir. Yoksa, herkes kendi aklına eseni gerçekleştirmeye kalkar ve uygar yaşam altüst olabilir...

Yavaş yavaş, yakın komşumuz YORUM'un evine geliyoruz. Önce şunu soralım: Şair bir özlemi dile getiriyorsa, biz bu özlemin ne olduğunu na-

İŞTE ŞU GÖRDÜĞÜM DENİZ

İşte şu gördüğüm deniz
Başka toprakların da denizi,
Üstünde şehirler kurulan
Kıyılara gemiler götürür.

İşte şu gördüğüm dalga
Başka denizlerin de dalgası.
Nice kadınları yıkamış
Okşamış rıhtımları.

İşte şu gördüğüm yosun
Başka denizlerin de yosunu,
On beşinde çocuklar atmış
Denize, kesip saçını.

İşte şu gördüğüm balık
Başka denizlerin de balığı,
Liman liman dolaşır durur
Kelleyi koltuğa alıp.

İşte şu gördüğüm rüzgâr
Başka denizlerin de rüzgârı,
Bağırsam duyar mı sesimi
Karşı kıyıdaki çocuklar?

CAHİT KÜLEBİ

sıl kavrıyoruz? Şiir, ben şunu ya da bunu özlüyorum demiyor ki açık açık... Dahası, şair de bilincinde değil çoğu kez neyi özlediğinin. Elbette güzelliği özlüyor. Ama güzellik dediğimiz de soyut bir şey. Çağa göre, topluma göre, bireylerin anlayışlarına göre değişiyor güzellik. Öte yandan bir çok şiiri bir arada okuduğumuzda, kimileri üzerinde birleşebiliyoruz.

Arkadaşlarınızla bir aradayken, kimi zaman şiirler okuyorsunuz, değil mi? Ben şunu sevdim-ben bunu sevdim diye söyleşirken de, kimi şiirleri hemen hepimizin sevdiği, benimsediği, belki de ezberlemek istediği ortaya çıkıyor. Bu soy şiirler, işte, ortak özlemlerimize ses yöneltmiştir. Hepimiz de o şiirlerin özlemlerini ayrı ayrı dile getirebiliriz. Buna YORUM adını veriyoruz. Edebiyat yapıtını kavramada yorumun büyük bir yardımcı olduğunu söyleyebiliriz.

Dağarcık

CAHİT KÜLEBİ

1917 yılında Tokat'ın Çeltek köyünde doğdu. Şimdi, Türk Dil Kurumu'nun genel yazmanı. Şiirlerinin yanı sıra, deneme türünde de yazılar yazıyor.

Cahit Külebi'nin bütün şiirlerinde halk şiirinin izlerine rastlanır. Ancak şair bu izleri, çağının, gününün söyleyiş özellikleriyle, bir aydın tutumuyla değerlendirmiştir. Yurdun dörtbir yanını betimleyen, ülkemizin insanlarını dile getiren bu şiirler, 1977 yılında "Sıkıntı ve Umut" adlı bir kitapta toplanmış bulunmaktadır.

Edebiyat yapıtı, önünde sonunda, bütünüyle somut bir nitelik taşıyamaz. Çünkü edebiyat yapıtında, yazarın, şairin kendi yaratıcılığı, kendi düş dünyası işin içine girer. Bir kalıp beyaz peynir değil ki, bu, hepimiz dilim dilim kesip aynı tadı alalım... O zaman, yorumlarımız da değişik değişik olacak tabii.

Nedir; büyüklerimiz ikide birde bizim yorumlarımıza burunlarını sokarlar. "Çocuğum o şiirde şu-şu anlatılmıyor, bu-bu anlatılıyor..." sözlerini kimbilir ne çok işitmişizdir. Değerli bir eleştirmenimiz, Memet Fuat, çocukların da hoşlanabileceği şiirlerden derlenmiş bir seçki yayımlamıştı. 1968 yılında, "İlkokul Çocukları İçin Şiirler" adını taşıyan bu güzel seçkinin sonuna bir uyarı yazısı eklemiş Memet Fuat. Ama bu kez durum biraz değişik: Memet Fuat, çocukları değil, büyüklerimizi uyarıyor. BÜYÜKLERE BİR KAÇ SÖZ diye de açık açık yazmış zaten. Onun uyarısına kulak verelim:

"Bu şiirler çocuklarınıza Türkçe'nin, gerçek şiirin güzelliklerini getiriyor. Belki de siz - çeşitli nedenlerle - o güzelliklerin tadına varamamış bir kimsesinizdir. (Bir küçültme olarak söylemiyorum bunu. Şiire uzak kalmış olmak, kimseyi küçültmez.) Bu kitaptaki şiirleri beğenmeyebilirsiniz - ya da çoğunu beğenmeyebilirsiniz - ama, çocuklarınızı da kendi beğeninizle yöneterek bu şiirlerden uzaklaştırmayın. Bırakın, onlar kendileri seçsinler şiirlerini, kendi şiir dünyalarını kendileri kursunlar."

Görüyorsunuz, büyüklerin de büyüklerden yakındığı oluyor. Ne yapalım; hoş görmek, büyüklüklerini saymak en doğrusu.

Memet Fuat'ın uyarısında da belirtildiği gibi, kendi şiir dünyamızı yine kendimiz kurarız. Bir şiiri okurken, bir şiiri artık nice zamanlar belleğimizde yaşatırken ona kendimizce anlamlar yaratırız. Sonrada o şiiri arkadaşlarımız, söylediğimiz şiirden bambaşka anlamlar çıkarmışlardır. Bunun bir yanlış olduğunu sanmayalım. Önemli olan, değişik yorumlardaki ortak noktalar. Asıl bu ortak noktaları bularak, şairin dile getirmek istediğine yaklaşabiliriz.

(Konumuzun dışına düşecek ya, yine de eklemeden geçemeyeceğim. Memet Fuat, sözkonusu seçkisinde, küçüklere de bir uyarı da bulunuyor. Bu uyarı, şiirin nasıl okunacağı konusunda. Gerçekten önemli. "Bu şiirlerden beğendiklerinizi sınıflarınızda, okul toplantılarınızda okurken bir şeye çok dikkat etmelisiniz," diyor Memet Fuat. "Okuma kitaplarınızdaki 'manzume'ler gibi okunamaz bunlar. Tıpkı konuşur gibi okunmaları gerekir. Hiç acele etmeden, bağırmadan, tane tane, özentisiz, yapmacıksız - düpedüz konuşur gibi." Eleştirmenin uyarısını akıldan çıkarmamamız gerekiyor. Şiirin güzeli, yapmacığa, özentiye gelemez hiç bir zaman!)

Bu haftaki şiirimizde, Cahit Külebi, yeryüzünün herhangi bir denizinden yola çıkarak, insanların kardeşliğini simgeliyor. Yalnız bizim ülkemizin, bizim toprağımızın denizi olmayan; başka ülkelerin topraklarına da kıyılanmış denizleri anımsayalım. O denizleri, göz kamaştırıcı enginleri izleyerek başka ülkelere, başka topraklara ulaşabiliriz. Oralarda da kimbilir ne çok sevebileceğimiz, iyi, dost insanlar yaşamakta. Cahit Külebi de sesinin oralara ulaşıp ulaşmadığını soruyor... Şiir, dün, insanların ortak çalışmalarına güç veriyordu. Bugün ise, insanoğlunun eşitliğini, kardeşliğini vurguluyor. Ama şiirin özündeki istek hep aynı: Paylaşılan yaşamlar...

Edebiyatın yakın komşusu yorumdan bir türlü söz açamadım değil mi; şöyle açık seçik. Bağışlayın, çenem düştü bu hafta. Gelecek yazımızda yorumla tanışırız. Hem, haftaya küçücük, eğlendirici bir yorum oyunumuz da olacak...

Dağarcık

MEMET FUAT

1926 yılında İstanbul'da doğdu. Önceleri öyküler yazdı. 1950'den sonra yazarlığını bütünüyle eleştiri dalında sürdürdü. Yeni Dergi adlı önemli bir edebiyat dergisini 1964-1975 yılları arasında çıkardı ve yönetti.

Memet Fuat'ın eleştirilerinde derin bir sanat bilgisi, toplum sorunlarına açık bir görüş ve şiir özeni taşıyan bir anlatım göze çarpar. Bu eleştirilerin bir bölümü "Düşünceye Saygı" adıyla kitaplaştırılmıştır (1960).

Yazarın son yapıtları, Yunus Emre, Pir Sultan, Karacaoğlan, Şinasi, Ahmet Haşim gibi önemli edebiyatçılarımız üzerine bilgi kitabı niteliğindedir.

meysu ŞANS TRENİ

'NÜN BÜYÜK KAPAK ALTI OYUNU

MEYSU ŞANS TRENİ bugünlerde sizin mahalleden geçecek. Fırsatı kaçırmayın. Meysu için. Kendiniz için bisiklet, tişort, top, bedava eviniz için buzdolabı, televizyon, radyo kazanın.

Haydi şansınız bol olsun.

NASIL KAZANACAKSINIZ

Meysu kapakları içindeki harflerle aşağıdaki hediyelerden dilediğinizin adını yazın, o hediyeyi kazanın.

40	TELEVİZYON
40	BUZDOLABI
50	BİSİKLET
100	RADYO
1000	ÇAKMAK
5000	TOP

Bedava Tişort Bedava

AYRICA TEK KAPAKTA 5000 ADET TİŞORT ve YÜZBİNLERCE BEDAVA.

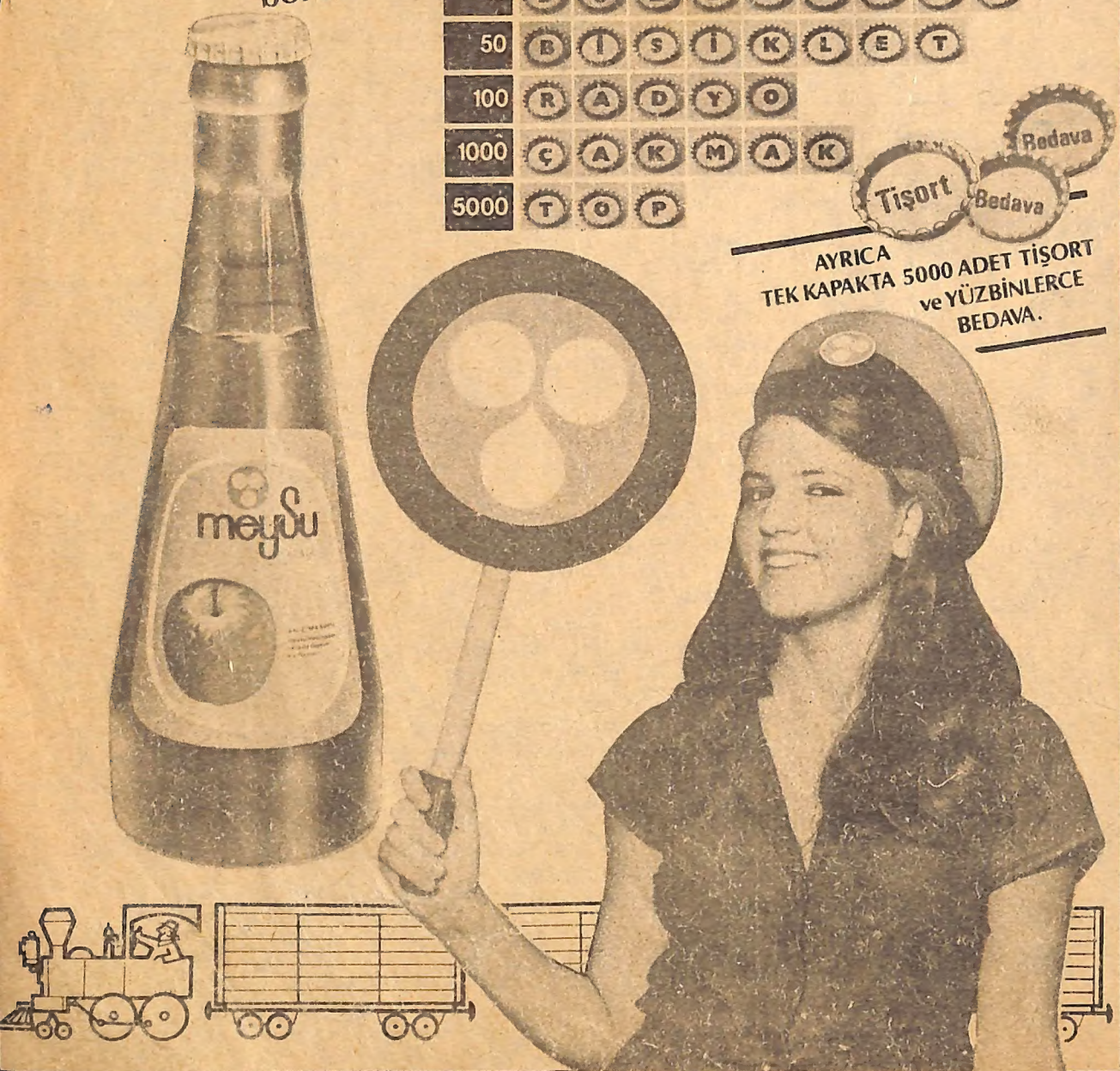

totoş

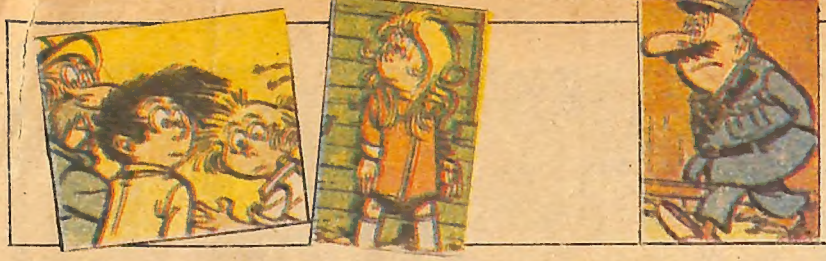

AZ SONRA...

AMA AÇIKLAYIN PATRON, AÇIKLAYIN!

KUKU! İĞNE SAATİ GELDİ...

HAKLIYMIŞIM, BAKIN.

OLDU MU? AFERİN. ŞİMDİ ANLAT BAKALIM. BOŞ ARSADA NELER DÖNÜYOR?!
FELÂKETZEDELER PATRON! OY AMMA DA ACIDI...

FELÂKETZEDELER Mİ? HANGİ FELÂKETZEDELER? ANLATSANA.
ANLATACAĞIM PATRON!

MERDİVEN VAR, BİNİP BAKAYIM...
SENİNLE GELİYORUM UFAKLIK.

BU ÖYKÜ DOĞRUYSA, ARTIK O KADAR UĞRAŞMAMIZA GEREK YOK. KOLAYI VARMIŞ. GİDİP BİR BAKAYIM.
EVET PATRON GİDİP BİR BAKAYIM.

BEN BU ARADA BİR GÜZEL KESTİRİRİM. HIMM... AMAN NE KEYİF.

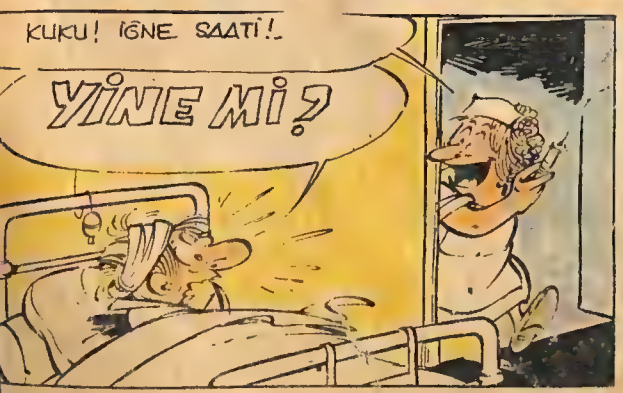
KUKU! İĞNE SAATİ!
YİNE Mİ?

BURALARI TANIDINIZ MI?
TABİİ.. ÇOK DUYGULANDIM. MAHZENİMİZ DİPTEYDİ.

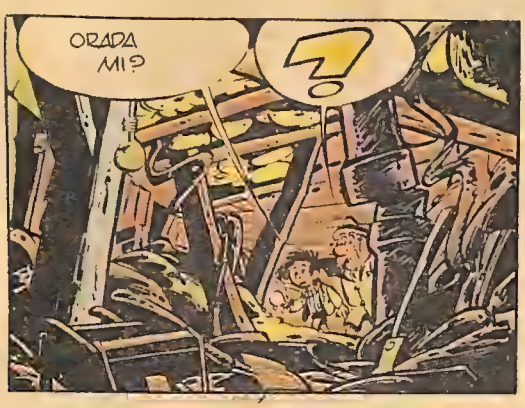
ORADA MI?

EVET, SİZİN ÖYKÜNÜZÜ BİLEN BİRİLERİ VAR. KAZMAYA BAŞLAMIŞLAR. SERVETİNİZE EL KOYMAK İSTİYORLAR...

BU PERİSKOP İŞİME YARAYACAK.

SAF GÖZ DOĞRU SÖYLEMİŞ, DELİĞİ BULMUŞLAR.

VAY BELEŞÇİ! PARA ÖDEMEDEN GÖRMEK İSTİYORSUN HA?

ÇABUK PARAYI YOLLA!
HI? HI? TABİİ POLİS BEY.. NE KADARDI?

ŞİMDİ BAKABİLİR MİYİM?
TABİİ . YERİNİZİ ÖDEDİĞİNİZE GÖRE...

ÇIKALIM. BU HAYDUTLARIN BİR DAHA DÖNMELERİNE ENGEL OLAMAYIZ.

EVET, ÇOK ZOR OLACAK. TEPEMİZE YIKILMA TEHLİKESİ DE VAR.
HIMM...

KASA SEN MİSİN?
AÇLIĞA KARŞI SAVAŞ KAMPANYASI İÇİN Mİ? EVET.

AL. BİRİ ÖDEMEDEN SIVIŞMAK İSTİYORDU...
NE? ÖDEMEK ZORUNLU MU OLDU ŞİMDİ?

DEVAM EDECE

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY-Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

DOKTORLAR

Bu sabah okulun avlusundan girdiğimde Gümüş bana doğru geldi. Canı çok sıkkındı. Büyükler aralarında konuşurken duymuş: bugün doktorlar gelip rontgen çekecekmiş. Sonra öbür arkadaşlar geldi.

— Şakadır, dedi Sırım. Büyükler hep böyle şakalar yaparlar.

— Şaka olan ne? diye sordu Tıngır.

— Bu sabah doktorların gelip bize aşı yapacağı, dedi Sırım.

— Sence doğru değil mi? dedi Tıngır merakla.

— Doğru olmayan ne? diye sordu Dırdır.

— Doktorların gelip bizi ameliyat edeceği, dedi Tıngır.

— Ama ben istemem! diye bağırdı Dırdır.

— İstemediğin ne? diye sordu Toraman.

— Apandisitimi almaları, dedi Dırdır.

— Apandisit nedir? diye sordu Dalgacı.

— Ufakken benden aldıkları şey. Bu yüzden doktorlarımız bana vız gelir, dedi Lüplüp ve güldü.

Sonra Karagöz, Karagöz gözetmenimizdir, zili çaldı, sıra olduk. Hepimiz kara kara düşünüyorduk, sırıtmakta olan Lüplüp'le, dersini gözden geçirdiği için hiç bir şey duymamış olan Çarpım dışında. Sınıfa girdiğimizde öğretmen:

— Çocuklar bu sabah doktorlar gelecek ve..

Devam edemedi, çünkü Çarpım birden yerinden fırladı.

— Doktorlar mı? diye bağırdı. Doktora gitmek istemiyorum! Doktora gitmiyeceğim işte! Şikayet edeceğim! Hem zaten doktora gidemem, hastayım!

Öğretmen cetveliyle sırasına vurdu, Çarpım ağlarken, o da konuşmasına devam etti.

— Paniğe kapılmak, bebekler gibi davranmak için hiç bir neden yok. Doktorlar yalnızca rontgenlerinizi çekecekler, göreceksiniz hiç acımaz, ve...

— Ama, dedi Lüplüp, bana apandisitleri almaya geldiklerini söylediler. Apandisitleri almalarına razıyım ama rontgen çekeceklerse iş değişir!

— Apandisitler mi? diye bağırdı Çarpım ve yerde yuvarlandı.

Öğretmen kızdı, yine cetveliyle masasına vurdu, Çarpım'a coğrafyadan bir sıfır istemiyorsa (coğrafya dersindeydik çünkü) rahat durmasını, ilk konuşanı okuldan kovdurtacağını söyledi. O zaman kimse ağzını açmadı, öğretmen dışında.

— Rontgen yalnızca, ciğerlerinizin ne durumda olduğunu görmeye yarıyan bir resimdir, dedi öğretmen. Daha önce mutlaka rontgen çektirmişsinizdir. Olay çıkarmanıza gerek yok, bu yöntemle hiç bir yere varamazsınız.

— Ama öğretmenim, benim ciğerlerim, diye başladı Dalgacı.

— Ciğerlerinizi rahat bırakın, gelin bize Seine ırmağının kollarından söz edin biraz, dedi öğretmen.

Dalgacı daha yeni duvarın dibine gitmişti ki sınıfa Karagöz girdi.

— Sıra sizin sınıfta han'fendi, dedi Karagöz.

— Çok iyi, dedi öğretmen. Şimdi sessizce sıra olun.

— Cezalılar da mı? diye sordu Dalgacı.

Ama öğretmen onu yanıtlayamadı çünkü Çarpım yine ağlamaya, zırlamaya başladı, hiç bir yere gitmeyeceğini, daha önce haber vermedikleri için evden bir teskereyle gelemediğini, yarın mutlaka bir teskere getireceğini söyledi. Elleriyle sırasını tutuyor, her yana tekmeler savuruyordu. Öğretmen içini çekti ve Çarpım'ın yanına gitti.

— Bana bak Çarpım, dedi öğretmen. Yemin ederim ki korkacak bir şey yok. Doktorlar sana dokunmayacak bile, göreceksin ne eğlenceli: doktorlar kocaman bir kamyonla geldiler, kamyona küçük bir merdivenden biniliyor. İçi de düşünemeyeceğin kadar güzel. Hem sonra söz, eğer uslu durursan aritmetikten seni sözlüye kaldıracağım.

— Kesirler üstüne mi? diye sordu Çarpım.

Öğretmen evet dedi, Çarpım sırasını bıraktı, tir tir titreyip alçak sesle durmadan "hu hu hu" diye sesler çıkararak bizimle sıraya girdi.

Avluda, sınıflarına dönen büyüklerle karşılaştık.

— Hey! Acıyor mu? diye sordu Gümüş.

— Müthiş! diye yanıtladı bir büyük. Batıyor, yakıyor, deliyor. Kocaman bıçaklarla çalışıyorlar, her yer kan içinde.

Büyükler gülerek uzaklaştılar. Çarpım yerlerde yuvarlandı ve fenalık geçirdi, Karagöz onu kucaklayıp revire götürmek zorunda kaldı. Okul kapısının önünde kocaman beyaz bir kamyon duruyordu, içine binmek için arkada ufak bir merdiven, ön yanında da inmek için ikinci bir merdiven vardı.

Çok hoş. Müdür beyaz önlüklü bir doktorla konuşuyordu.

— İşte size sözünü ettiğim çocuklar, dedi müdür.

— Merak etmeyin müdür bey, dedi doktor. Biz alışığız. Onların fiyakası bize sökmez. Her şey sessizlik ve huzur içinde geçecektir.

Sonra korkunç sesler duyduk, Karagöz Çarpım'ı kolunda sürükleyerek geliyordu.

— Bundan başlasanız iyi olur, biraz sinirli bir çocuk, dedi Karagöz.

Doktorlardan biri Çarpım'ı kucakladı, Çarpım onu tekmeleyip duruyordu, kendisini hemen bırakmalarını, ona doktorların kendisine hiç dokunmayacaklarını söylediklerini, herkesin yalancı olduğunu, polise şikayet edeceğini söyledi. Sonra doktor Çarpım'la kamyona bindi. Önce çığlık sesleri sonra kalın bir sesin: "Kıpırdama. Yoksa seni hastaneye götürürüm!" dediğini, duyduk. Sonra yine "hu hu hu" sesleri geldi, Çarpımın gülerek yan kapıdan çıktığını gördük. Sonra Çarpım hemen okula koştu.

— Peki, dedi doktorlardan biri yüzünü silerek. Şimdi, ilk beş, ileri! Ufak erler gibi.

Kimse kıpırdamayınca doktor beş kişiyi işaret etti.

— Sen, sen, sen, sen ve sen, dedi doktor.

— Neden biz? Neden o değil? diye sordu Gümüş, Lüplüp'ü işaret ederek.

— Yaaa, dedik, Sırım, Dalgacı, Dırdır ve ben.

— Doktor sen sen sen sen ve sen, dedi. Ben demedi. Sen, sen sen, sen ve sen gitmelisiniz. Ben değil.

— Öyle mi? Sen gitmezsen o, da o, da o, da o, da ben de gitmeyiz. diye yanıtladı Gümüş.

— Bu maskaralık daha çok mu sürecek? diye bağırdı doktor. Haydi, binin. Biraz çabuk!

Biz bindik: kamyonun içi çok güzeldi, doktorlardan biri adlarımızı yazdı, gömleklerimizi çıkarttırdılar, bizi ardarda dizdiler bir camın önüne, sonra bittiğini, gömleklerimizi giyebileceğimizi söylediler.

— Kamyon çok kıyak, dedi Sırım.

— Ufak masayı gördün mü? dedi Dalgacı.

— Bunun içinde yolculuk etmek müthiş keyifli olmalı, dedim.

— Bu nasıl çalışıyor, diye sordu Dırdır.

— Hiç bir şeye elinizi sürmeyin! diye bağırdı doktorlardan biri. Hemen inin! Acelemiz var! Hadi güle güle.. Hayır! Ordan değil ordan değil!

Ama Gümüş, Dalgacı ve Dırdır, arka merdivenden inmeye başlamışlardı bile, kamyona binen öteki arkadaşlar yüzünden biraz karışıklık çıktı. Arka kapıda duran doktor, önden gelip yine kamyona binmeye çalışan Sırım'ı durdurdu, daha önce rontgeni çekilip çekilmediğini sordu.

— Hayır, rontgeni çekilen benim dedi Lüplüp.

— Adın ne? diye sordu doktor.

— Sırım, dedi Lüplüp.

— Yok canım, dedi Sırım.

— Hey siz, ön kapıdan binmeyin! diye bağırdı bir doktor.

Doktorlar çalışmalarını sürdürdüler: arkadaşlar kamyona binip iniyordu, Lüplüp bir doktora, apandisitin daha önce alındığını, bu nedenle kamyona binmesinin gereksiz olduğunu anlatıyordu. Sonra kamyonun şoförü başını pencereden çıkardı, çok geç kaldıklarını söyledi ve gaza basabilir mi diye sordu.

— Gazla! diye bağırdı kamyonun içinden bir doktor. Bütün çocukların rontgeni çekildi. Lüplüp adındaki çocuk dışında. O da bugün okula gelmemiş olmalı.

Kamyon gitti, kaldırımda Lüplüp'le tartışan doktor döndü: "Hey beni bekleyin, beni bekleyin!" diye bağırdı. Ama kamyondakiler onu duymadılar, belki hepimiz birden bağırdığımız için.

Çok öfkeliydi doktor, oysa doktorlar ve biz ödeşmiş sayılırdık, onlar da bir arkadaşımızı götürmüştü çünkü: Gümüş kamyonun içinde kalmıştı.

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

İZMARİT'İN BUYRUĞU

OKUL bahçesine bitişik evin camı, şangır şungur kırıldı. Bizimle top oynayan çocuklar çil yavrusu gibi kayboldular ortalıktan. Salih ile ben ne yapacağımızı şaşırdık. Camı kırılan kadın elinde topla pencereye çıktı. "Bu kaçıncı?" diye bağırmaya başladı. "Geliyorum şimdi öğretmeninize! Yetti artık. Her hafta bir cam değiştiriyoruz.. Siz görürsünüz şimdi.."

İzmarit, düdüğünü öttürdü uzaktan. Elleri arkasında, sigarası dudağındaydı yine. "Yakalandık," dedi Salih. "Sen de biraz yavaş vursaydın şuna," İzmarit sessizce duruyordu. İşaret parmağıyla yanına çağırdı. Bahçedekiler bize bakıyordu. Sanki kendileri hiç cam kırmamışlar. Havalar iyi gidiyor. On dakika da olsa bahçeye çıkıyoruz hepimiz. Okuldan çıkınca, oynamaya hiç vakit kalmıyor. Hava kararıyor hemen. Sabahtan öğlene dek ders. Yarımda okul başlıyor. Evden yemek yemeden çıksak, annemiz kızıyor.

İzmarit, "Okul bahçesinde top oynanmayacak!", diye uyarmıştı. Okul açıldığından bu yana kırılan üçüncü cam bu. İki de topa el koydu. "Sallanmayın!" diye bağırdı. Yavaş yürüyorduk gerçekten. Yanına vardığımız zaman bahçedeki çocukların tümü çevremizi sarmıştı. Bir düdük daha çaldı. "Dağılın!" dedi onlara. Biraz uzaklaştılar ama ayrılamıyorlardı. İzmarit, "Siz laftan anlamaz mısınız be?" dedi. "Laftan anlamaz mısınız siiiiz? Kaç kere ihtar edeceğiz, okul bahçesinde top oynamak yasaaaaak diyeeee?" Önümüze bakıyorduk. "İsteyerek olmadı efendim," dedim. Çok kızdı bu sözüme. "İsteyerek olmamış. Kim getirdi o topu okula?.. Ne olacak şimdi? Topunuzu alacağım, biiiiir.. Camın parasını verip yerine taktıracaksınız, ikiiiii.." Nöbetçi öğretmen Leyla hanım geldi yanımıza. "Yine mi bunlar?" dedi. "Geçen gün de oynuyorlardı, kulaklarını çektim müdür bey." İzmarit, iyice coştu. "Dik duuuur!" diye bağırdı Salih'e "Saygısız! İndir elini belinden. Kaldır başını." Salih toparlandı. Başını kaldırdı. Bu kez de biraz fazla kaldırmış olacak, "Öyle kafa tutar gibi dikilme karşımdaaaa!" dedi, ayağını yere vurarak. Salih yeniden eğdi başını. Ne yapsa beğenmiyordu İzmarit. "Yapıştır şu ellerini beeee!" dedi, "Yapıştır. Ne sallayıp duruyorsun?"

Bana da bağırmaması için, çakı gibi duruyordum karşısında. Arada bir bana bakıyor. Hırsını Salih'den çıkarıyordu. "Özür dileriz efendim." dedim yavaşça. "Bir daha yapmayız." Ağzındaki sigara sönmüştü. Gene de çekip duruyordu ucunu. "Bir daha yapmayız demekle kurtulacağınızı mı sanıyorsunuz?" dedi.

MEHMET'İN ÇEVRE DOSYASI

ATİLA ALPÖGE ■ DEVRİM ALPÖGE

KENT KURMA

4

Kent Kurma Yarışması'nın sonuçlarından örnekler yayınlamaya bu sayıda son veriyoruz. Çünkü artık sıra "Çevre Yarışması"na geldi. Nitekim gelecek sayıda, bu ikinci yarışmanın sonuçlarını sizlere duyuracağız.

Ne yazık ki, biribirinden güzel ve ilginç olan kentlerden ancak bazılarını sizlere sunabildik. Bu sayıda, 3 kentin planı ile, diğer 3 arkadaşımızın kendi kentleriyle ilgili ilginç sözleri var.

Renklerin anlamını biliyorsunuz değil mi? Sular mavi, yeşil alanlar yeşil, evler kırmızı, yollar sarı, apartmanlar kahverengi, işyerleri turuncu ve fabrikalar siyah.

Belki Kent Kurma Oyunu'nu, hem de daha gelişmişini ve daha ilginciini ileride bir kez daha oynarız. Ne dersiniz?

HAKAN OZAN

Kentin doğusunda uzun bir yol var; Bu kentler arası yoldur. Kenti gürültüye boğmasın ve havayı kirletmesin diye, kentin dışına aldım. İki yanına da, ağaçları simgeleyen, yeşil alanlar koydum. Ağaçlar biraz olsun havayı temizliyorlar... Kentin belediyesi, haftanın belli günlerinde çöpleri evlerden toplatıyor. Fabrika artıkları da kentin dışına taşınıyor ve toprağa gömülüyor. Belediye, toplu taşımacılığa önem veriyor. Belediye otobüsleri, günün her saatinde ve her yere yolcu taşıyor ve gereksinme fazlasıyla karşılandığından, özel otolar çoğunlukla otoparklarda duruyor. Böylece, hem benzin artırımı sağlanıyor, hem de çevre kirliliği önleniyor. Kentte ilkokul, ortaokul, lise ve kent kütüphanesi var.

ALİ HAYDAR TEMİZ

Ali Haydar kardeşimiz yarışmaya Almanya'dan katıldı. Kurduğu Özgürlük Kenti'ni şöyle tanıtıyor:

Kentime, özgür yaşamla dolu bir dünya istediğim için, Özgürlük Kenti, adını verdim. Herkese bir işyeri düşecek şekilde yapmaya özen gösterdim. Eğer Türkiye'de, kentimizi kuranlar, herkese yetecek kadar işyeri yapsalardı, biz şimdi ülkemizde olur; gurbet ellerde sürünmezdik... Halkın işten çıktıktan sonra, yorgunluğunu atabileceği ve hava alacağı yerler olması için, yeşil alanların çok olmasına özen gösterdim. Gurbetten, ülkeme ve bütün özgür düşünceli insanlara sevgi ve selamlarımı sunarım.

OKAN BAYDAR

Okan kardeşimiz, kurduğu kente, Denizkent adını vermiş. Deniz batıda yer alıyor; hemen kıyıda yeşil alanlar var. Onun ardında küçük evler ilk sırayı oluşturuyor; ikinci sırada ise apartmanlar var. Fabrikalar en arkada. İşyerleri ise tam ortada; hem evlere, hem de apartmanlara yakın. Okan Baydar, kentini tanıtırken şöyle diyor:

Denizkent, küçük bir koy kenarında kurulmuştur. Kent alanı batıdan doğuya doğru yükselmektedir. Manzara ve güneş durumunu ayarlamak için özellikle meyilli arazi seçilmiştir.

ÜLKÜ ÖZAKIN

Kurduğum Başaklı kenti, 1250 nüfuslu, küçük bir kıyı kenti... Kentin içinden, adını Esin, koyduğum bir ırmak, bahçeleri sulayarak geçiyor. Irmak, kuzeydeki Maviorman kentinden, geçerek kentimizde denize dökülüyor... Ayrıca, kentin iç kısmında, Özakın, adında bir göl bulunmakta... Kentte ilaç, şeker, kumaş ve un fabrikaları var.

MUSTAFA GÜNGÖRDÜ

Eğer, kurduğum kent sahici olsaydı, bu kentte oturanlar mutlu olurlardı. Çünkü herkesin işi var. İşyerleri ve fabrikaların gürültüsü, dumanı, evlere gelmiyor. Evler hem denizi, hem ırmağı görüyor. Kent, yeşil alanlarla dolu. Apartmanlarda oturan çocuklar bile, buralarda oynayabilir.

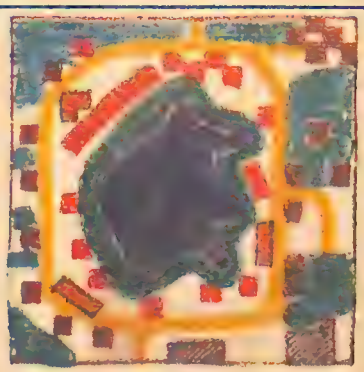

ELİF CRHON

Kurduğum kentin adı, Aydınkent. Bu kent bana hayalimdeki kent gibi göründüğü için, burada hayalimdeki aydın kişilerin oturmasını istedim... Gölün etrafında bol bol yeşil alanlar var. Böylece, kent çocukları bizim sıkıntısını çektiğimiz oyun alanlarını elde ettiler... Evlerin hepsi güneş görüyor. Böylece, güneş ışınlarından yararlanarak az enerji tüketebilirler... Kentimdeki insanların mutlu olmaları, barış içinde, bu örnek kentte yaşamaları en büyük isteğimdir.

EN BÜYÜK TÜRK
ATATÜRK
②

yazan:
OKTAY VEREL
çizen:
İBRAHİM KALYON

...BU SÖZÜ MAHSUS SÖYLEMİŞTİM. NE OLURSA OLSUN ŞÜKRÜ PAŞA İLE KESİN GÖRÜŞMELİYDİM. PAŞA BANA CEVAP VERMEKLE BİRAZ TEDBİRSİZ DAVRANMIŞTI... MEKTUBUNU TEKRAR ELE GEÇİRMEYİ İSTEYECEK VE BÖYLECE GÖRÜŞECEKTİM...

NİTEKİM DÜŞÜNDÜĞÜM GİBİ OLDU...

BUYURUN YÜZBAŞIM PAŞA HAZRETLERİ SİZİ BEKLİYORLAR..

...PAŞANIN YÜZÜNDEN DÜŞEN BİN PARÇA OLACAKTI. BÜYÜK BİR HAYAL KIRIKLIĞINA UĞRAMIŞTIM...

PAŞAM, MEKTUBUNUZDAN CÜRET ALARAK BURAYA KAÇAK GELDİM.. BİR SÜRGÜNÜN KAÇMASI NE DEMEKTİR BİLİRSİNİZ... AMA BEN, ULUSUMUN GELECEĞİ İÇİN BU TEHLİKEYİ GÖZE ALDIM...

..SİZİN DE HÜRRİYETÇİ OLDUĞUNUZU DUYMUŞTUM. MEKTUBUNUZDA DA AYNI HAVAYI SEZDİM.. ŞİMDİ BURADA "VATAN VE HÜRRİYET CEMİYETİ,, Nİ KURARAK FAALİYETE GEÇECEĞİZ. BUNUN İÇİN BANA YARDIM EDECEĞİNİZİ UMARIM...

YÜZBAŞI, ŞEY... YANİ DEMEK İSTİYORUM Kİ.. BÜTÜN BUNLARIN DAHA ZAMANI GELMEDİ. AYRICA ŞUNU DA BELİRTEYİM Kİ, BEN SİZİN KADAR ATEŞLİ VE GÖZÜPEK DEĞİLİM.

İLK ADIM VE İLK SAMAR BU... İNANDIĞIM BİR İNSAN DAHA YOLA ÇIKMADAN BEN BU YOLUN YOLCUSU DEĞİLİM DİYOR..

ÜZÜNTÜNÜ ANLIYORUM.. BURALARDA FAZLA DOLAŞMAMANI SAĞLIK VERİRİM...GENÇSİN. KONUŞACAK BAŞKA BİR ŞEYİMİZ KALMADI. GİDEBİLİRSİNİZ...

BİR İNSANDA CESARET OLMADIKÇA NE GENÇLİĞİN, NE BİLGİNİN, NE DE ZEKÂNIN ÖNEMİ KALMAZ PAŞAM.. MÜSAADENİZLE

...BİR SANİYE... MEKTUBUM.. BU MEKTUP ELE GEÇERSE MAHVOLURUM MUSTAFA KEMAL BEY...

BUYURUNUZ PAŞAM MEKTUBUNUZ SİZDEN ÇOK DAHA VATANSEVER VE CESUR MUŞ. ŞAYET CEBİMDE KALSAYDI BİLE ONU İMHA EDERDİM.

...EVDE SAKLANIYORDUM.. PAŞANIN İSTEYEREK YA DA İSTEMİYEREK OYNADIĞI OYUN SONUNDA ÇARESİZLİK İÇİNDE BOĞULMAYA BAŞLAMIŞTIM... KURMAY ALBAY HASAN BEY'İN YARDIMIYLA ALDIĞIM "TEBDİL-İ HAVA,, RAPORU İLE RAHATÇA DOLAŞABİLİYORDUM SELANİKTE...

... ESKİ DOSTLARLA İLİŞKİ KURMAYA BAŞLADIĞIM GÜNLERDEN BİRİNDE YÜZBAŞI HAKKI BEY'İN ÇINAR MAHALLESİNDEKİ EVİNDE BULUŞTUK BİR GECE...

BU TARİHİ BİR GECEDİR MUHTEREM ARKADAŞLAR SURADA KİMLER VARIZ ? ÖMER NACİ, EDEBİYAT HOCAS HAKKI BEY HUSREV HOCA [illegible] VE FURSALI TAHİR ŞİMDİ SİLÂHLARIMIZ ÜZERİNE YEMİN EDEREK VATAN VE HÜRRİYET CE[illegible] MAKEDONYA [illegible] ÖRGÜTÜNÜ [illegible]RACAĞIZ

... ARTIK MUTLUYDUM... ÖRGÜT FAALİYETE GEÇMİŞ, ÜYELERİNİ ARTIRMAĞA BAŞLAMIŞTI... BİR GÜN, EVDE ÇALIŞIRKEN DOSTLARIMDAN BİRİ GELDİ... İYİ BİR İSTİHBARATÇIYDI... TELAŞLI BİR HALİ VARDI...

HAYROLA NURİ !.. BİR FEVKALÂDELİK Mİ VAR ?...

MAALESEF EVET !.. DERHAL SURİYE'YE DÖNMEN GEREKİYOR. İSTANBUL, HAKKINDA TAKİBATA BAŞLAMIŞ YAKALANIRSAN SENİ HİÇ KİMSE KURTARAMAZ...

...BU HABERİ ALIR ALMAZ, EN KISA TARİHTE KIZILDENİZ KUZEYİNDEKİ AKABE KÖRFEZİNE GİTTİM.. İNGİLİZLERLE BİR ANLAŞMAZLIK VARDI.. BU ANLAŞMAZLIĞI HALLEDECEK HEYETE DAHİL OLDUM... UZUN UĞRAŞILARDAN SONRA 13 EKİM 1907 DE SELÂNİK TEKİ ÜÇÜNCÜ ORDU KURMAY HEYETİNE TAYİNİMİ YAPTIRDIM..

...VER ELİNİ SELÂNİK...

...BU OLAYLARIN CEREYAN ETTİĞİ DÖNEMLERDE, OSMANLI İMPARATORLUĞU BÜYÜK SARSINTILAR GEÇİRİYORDU... BALKAN YARIMADASI PARÇALANMIŞTI... TÜRKLER ULAHLAR, BULGARLAR, ARNAVUTLAR KARIŞIK YAŞIYORLARDI BU BÖLGELERDE... VE TABİ BURALARDA ÇEŞİTLİ İSYANLAR HAZIRLANIYOR, OSMANLILARA KARŞI AYAKLANMANIN TEMELLERİ ATILIYORDU... ÇETELER KURULMUŞ HATTA, BUNLAR ZAMAN ZAMAN ŞEHİRLERİ, KÖYLERİ BASMAYA, ZÜLME KATLIAMA, SOYGUNA BAŞLAMIŞLARDI...

BİR GÜN.
SELÂNİK'TE ESKİ DOSTLARI ARADIM. TABİ İLK İŞ OLARAK VATAN VE HÜRRİYET CEMİYETİNİ KURDUĞUM ARKADAŞLARI..
FAKAT, O CEMİYET YOKTU ARTIK. DOSTLARIM, İTTİHAT VE TERAKKİ'YE GİRMİŞLERDİ..
MUSTAFA YAPILACAK EN DOĞRU HAREKET İYİ ÖRGÜTLENMİŞ VE BÜYÜK İŞLER BAŞARABİLECEK NİTELİKTEKİ İTTİHAT VE TERAKKİ CEMİYETİNE KAYDOLMANDIR
TEŞEKKÜR EDERİM DOSTUM.. CEMİYETTEKİLER DE AYNI FİKİRDELER Mİ ? MESELÂ ENVER BEY ?..
ARKADAŞLAR, İHTİRASLARI GEMLEMEĞE İMKÂN YOK... OSMANLI İMPARATORLUĞU ARTIK ÇÖKMEKTEDİR. BU ENKAZIN ALTINDA ŞANLI TÜRK ULUSUNUN EZİLMESİNE MÜSAADE ETMEMELİYİZ..
... PADİŞAH ORDUDAN, ÖZELLİKTE ÜÇÜNCÜ ORDUDAN ŞÜPHELİYDİ... RUMELİ BÖLGESİNDE KAZANIN NASIL KAYNADIĞINI BİLİYOR. BURADAN BAŞLAYACAK BİR HAREKETİ ÖNLİYEMİYECEĞİNİ DE SEZİNLİYORDU. İŞTE BEN DE ÜÇÜNCÜ ORDUDA VE BU BÖLGEDEYDİM...
SENİN FİKRİN NEDİR MUSTAFA KEMAL ?. SEN OLSAN NASIL DAVRANIRDIN ?.
SAVUNULMASI İMKÂNSIZLAŞMIŞ YERLERDEN BİZE HAYIR GELMEZ YENİ BİR MÜCADELE YERİ SEÇMELİ. BALKANLARDA, İLK DARBEYİ BULGARLARA İNDİRMELİYİZ..
...BİR YANDAN AKILLICA TOPRAK FEDAKÂRLIĞI YAPMALI. ÖTE YANDAN VATANIN BÜYÜK PARÇASINI KURTARMALIYIZ..
BALKAN ORDULARI BİRLEŞTİĞİ TAKDİRDE DURUM DAHA DA KÖTÜYE GİDECEKTİR... BUNA MÜSAADE ETMEK CİNNETTİR. DÜŞMAN, DÜŞMANDIR...YENİ BİR ORDUYA, YENİ BİR İDAREYE DOĞRU GİTMELİYİZ...
BÜTÜN BUNLAR GÜÇ DEĞİL, İMKÂNSIZ... ELDE OLANLARLA YETİNMEK DAHA YERİNDEDİR BENCE
YANILIYORSUN DOSTUM İMKÂNSIZ DİYE BİR ŞEY YOKTUR TÜRKÜN TARİHİNDE. BİRAZ AKIL, BİRAZ DA STRATEJİ MESELEYE ÇÖZÜM YOLU BULUR..
NİYETİN PADİŞAHIN YERİNE Mİ GEÇMEK YOKSA MUSTAFA KEMAL ?...
HİİÎ HİÎ İHTİLALCİ MUSTAFA KEMAL'DEN DE NE GÜZEL PADİŞAH ÇIKAR.

...BİNBAŞI ENVER BEY, BENDEN HAZ ETMİYORDU. ZEKİ BİR İNSANDI AMA, ZANNIMCA İLERİ GÖRÜŞÜ YOKTU VE ASKERİ BİLGİSİ ÇOK ZAYIFTI. O CEMİYETİN MANASTIR MERKEZİNDE ÇALIŞIYOR VE ÇEVRESİ TARAFINDAN SEVİLİYORDU. ENVER BEY, BENDEN BAHSEDİLDİĞİ ZAMAN SİNİRLENİR VE KONUŞURDU..

...FAZLA VE BOŞ KONUŞUYOR... PADİŞAHI DEVİRECEK VE YERİNE BAŞKA BİR YÖNETİM TARZI GETİRECEKMİŞ... MESELEYİ DERHAL HALLETMELİYİZ...

MUSTAFA KEMAL DAİMA HALKIN İÇİNDE, OLİMPOS, TOKLİ MEYHANE VE GAZİNOLARINI HİÇ İHMAL ETMİYOR, EĞLENİYOR. ONA, RÜTBESİNİN ÜSTÜNDE NASIL İŞLER VERİYORLAR ANLAMIYORUM. MUSTAFA KEMAL'E İNANMAK DOĞRU DEĞİL ARKADAŞLAR, ONU DERHAL BURADAN UZAKLAŞTIRMALIYIZ...

İHTİLÂL, 1908 YILININ 23 TEMUZUNDA OLDU.. İTT'HAT VE TERAKKİ NİN ARZULADIĞI ANAYASA TEKRAR YÜRÜRLÜĞE GİRDİ. O GÜN TÜM MANASTIR'DA TOPLAR ATILIYOR..

...EZANLAR OKUNUYOR, HALK SOKAKLARA DÖKÜLMÜŞ BAYRAM YAPIYORDU.. ENVER BEY İLE HÜRRİYET KAHRAMANI DİYE BİLİNEN RESNELİ NİYAZİ BEY'İN ADLARI DİLLERDEN DÜŞMÜYORDU. HALKIN ELLERİNDEKİ PANKARTLARDA ONLARIN RESİMLERİ, ONLARI ÖVEN YAZILAR VARDI...

ARKADAŞLAR. BU İŞİN SONU YOKTUR.. BU, DOSDOĞRU BİR OSMANLI HAREKETİDİR. BİZ, MİLLİ DEVLETİ, TÜRK DEVLETİNİ KURMALIYIZ... BUNU GÖRMEKTE GECİKMEMELİYİZ... BU BAYRAM GÜZEL.. BU ARDI ARKASI KESİLMEYEN ŞÖLENLER GÜZEL AMA, MESELELER HALLEDİLMİŞ DEĞİL Kİ... NE YENİ FİKİRLERE, NE YENİ GELİŞMELERE, NE DE YENİ BİR DEVLET DÜZENİNE YÜZÜMÜZÜ DÖNMÜYORUZ...

...BEN Mİ ?. BEN ÖNYÜZBAŞI MUSTAFA KEMAL, TÜM BU OLAYLARA UZAKTAN BAKIYORDUM... BANA GÜVENEN ARKADAŞLARIM BİLE ENVER BEYİ TAKDİR EDER OLDULAR..

BU SIRALARDA TALÂT BEY'DEN BİR MEKTUP ALDIM. DUYGU YÖNÜ OLAN ASLINDA BİR TERTİBİN İLK ADIMI OLAN BU MEKTUPTA...

RECEP PAŞA'NIN TRABLUS'TAN AYRILMASINDAN SONRA BU İLİMİZDE DURUM VAHİMDİR. YERLİ MÜRTECİLER HÜRRİYET MÜCAHİTLERİNİ KORKUTMAKTA, ÖLDÜRMEKTE VE TRABLUS'TAN AYRILMAYA ZORLAMAKTADIR... SİZİN NASIL BİR YURTSEVER OLDUĞUNUZU YAKINEN BİLDİĞİMDEN ORAYA GİTMENİZDE YARAR GÖRDÜĞÜMDEN BU MEKTUBU YAZIYORUM... YURT HİZMETİNDEN KAÇMIYACAĞINIZI UMARAK...

TALÂT

...MESELE BASİTTİ... ARTIK SELÂNİK'TE KALMAM ARZU EDİLMİYORDU... CEMİYET MERKEZİNE ÇAĞIRILDIĞIM BİR GECE, DURUM BANA DAHA AÇIK BİLDİRİLDİ...

HACI ADİL BEYEFENDİ, TALÂT BEY'İN MEKTUBUNA NE DERSİNİZ ?..

BU, SİZDEN ÇOK ŞEY BEKLENDİĞİNE BİR DELİLDİR. ESASEN BURADA YAPILACAK BİR İŞ DE YOK...

İTALYANLAR, NEREDEYSE TRABLUSGARBA SALDIRACAKLAR.. GERÇEKTEN DE İMPARATORLUĞUMUZUN EN ZAYIF YERLERİNDEN BİRİ ORASIDIR.

GÜZEL KONUŞUYORSUNUZ. BEN MEMLEKETİMİN HER YERİNE KOŞMAĞA HAZIRIM.. AMA, BU ÇOK BASİT BİR MESELE DEĞİL Mİ ?..

TAKDİRİNİZE BIRAKIYORUM. AMA GİTMELİSİNİZ HEM DE ÇOK ACELE

BU, YENİ BİR SÜRGÜN BENİM İÇİN...

AMA, GİDECEĞİM MÜSAADENİZLE, CEMİYETİN, SÜRGÜN YERİNİ İYİ SEÇTİĞİNİ GÖRÜYORUM. ÖZGÜR DÜŞÜNCELERİN BÖYLESİNE ÇABUK BOĞULACAĞINI GÖRMEK İSTEMEZDİM.. BAŞARI DİLERİM SİZLERE

...ISLAK BİR SICAKLIK VARDI TRABLUS'A VARDIĞIMDA... TABİ BENİ NE KARŞILIYAN OLDU, NE BİR HOŞGELDİN DİYEN.. BİR KAYIKÇI BENİ VAPURDAN ALDI, KARAYA ÇIKARDI.. ELİMDE BAVULUMLA TRABLUS SOKAKLARINDA KENDİME BİR HAN ODASI ARADIM, YOK !.. YOK !.. YOK !...

...BAŞIMI SOKACAK BİR DAM YOK..

...NİHAYET, TEKRAR KUMSALA DÖNÜP BAVULUMU BAŞIMIN ALTINA KOYARAK YERE UZANDIM.. BU SIRADA, YANIMA BİR TEĞMEN GELDİ...

YÜZBAŞIM BEN TRABLUS SEVKİYAT MEMURU TEĞMEN HÜSNÜ... SİZE YARDIM EDEBİLİR MİYİM ?..

TEĞMEN, BEN YÜZBAŞI MUSTAFA KEMAL'İM... SAATLERCE BİR ODA ARADIM, BULAMADIM... BURAYA GÖREVLİ GELDİM..

HAKLISINIZ YÜZBAŞIM. BURADA YATACAK YER BULMAK ÇOK ZOR. BEN İKİ ODALI BİR YERDE KALIYORUM. ARZU EDERSENİZ ODAMIN BİRİNİ SİZE VEREBİLİRİM...

TEŞEKKÜR EDERİM TEĞMEN. MEMNUNİYETLE...

...TEĞMEN HÜSNÜ'NÜN EVİNE VARDIK... TOPRAK TABANLI, PERİŞAN BİR EVDİ BURASI... ÇARESİZ GİRDİM... ÜZÜLDÜM FEDAKÂR TEĞMENİN HALİNE...

...TRABLUS VE ÇEVRESİ KUMANDANI İBRAHİM PAŞA İDİ. ERTESİ SABAH, DERHAL KENDİSİNİ ARAYIP KONUŞTUM...

PAŞAM, BURAYA İTTİHAT VE TERAKKİ'NİN BİR SİYASİ TEMSİLCİSİ OLARAK GELDİM... GÖREVİM HÜRRİYETÇİLERE KARŞI GELENLERLE MÜCADELE ETMEK ANCAK, BAŞIMI SOKACAK BİR YER BULAMADIM. YARDIM EDİNİZ LÜTFEN...

SİYASİ TEMSİLCİLİK Mİ ?. BUNDAN ANLAMAM. BEN ASKERİM VE SİYASETE KARIŞMAYI DA ARZU ETMEM...

...BU SIRADA PAŞAYA ÖZEL BİR MEKTUP GELDİ... MEKTUBU OKUDUKTAN SONRA PAŞANIN BANA KARŞI OLAN TUTUMU DEĞİŞTİ... BEKLEMEDİĞİM BİR ŞEYDİ BU DOĞRUSU... BANA, RECEP PAŞANIN KÖŞKÜNÜ TAHSİS ETMİŞLERDİ...

KUSURA BAKMAYIN YÜZBAŞI MUSTAFA KEMAL EFENDİ BİZ DE NE YAPACAĞIMIZI ŞAŞIRDIK. BURADA... RECEP PAŞANIN KÖŞKÜNDE HER İHTİYACINIZ KARŞILANACAKTIR.

İLGİNİZE TEŞEKKÜR EDERİM PAŞAM. BENİ SOKAKTA KALMAKTAN KURTARAN VE ŞEFİL BİR YERDE BARINMAĞA ÇALIŞAN TEĞMEN HÜSNÜ BEY'İ DE YANIMA ALMAK İSTERİM.

...TRABLUS'TA İŞLER SANDIĞIMDAN DA KOLAY HALLEDİLİYORDU... SUBAY ARKADAŞLAR OLSUN AKLI BAŞINDA HALK OLSUN, BENDEN HOŞLANIYOR, BENİ SEVİYORLARDI...

...ŞEYH MANSUR DİYE HALKIN PUTLAŞTIRDIĞI BİRİ VARDI... HALKIN KORKTUĞU... HALKA ZULMETMEKLE TANINMIŞTI.

...ONUNLA, BİR GECE CAMİ AVLUSUNDA HESAPLAŞMAYA KARAR VERDİM... HALKI DA ORAYA TOPLADIM...

...TABANCAMA KÖTÜ KÖTÜ BAKARAK ÇEKİP GİTTİ ŞEYH MANSUR...

BENİ DİNLE ŞEYH MANSUR... ZAVALLI SEFİL HALKI SOYDUĞUN BİR KÖLE GİBİ SÖMÜRDÜĞÜN YETMİYORMUŞ GİBİ, BİR DE HÜRRİYETÇİLERE KAFA TUTMAĞA KALKIYORSUN. DERHAL BURAYI TERKEDECEKSİN... DERHAL..

31' MART OLAYI.....

...MEŞRUTİYETE İLK AYAKLANMA, ŞU 31 MART OLAYI, ZİHİNLERİ BULANDIRACAK İHTİLALCİ, DEVRİMCİ UYGAR AYDINLARI VE HALKI DÜŞÜNDÜRECEK BİR KONUDUR...

...SELANİK'TEN İSTANBUL'A BİR AVCI TABURU GÖNDERİLMİŞTİ. GÖREVİ MEŞRUTİYETİ KORUMAKTI BU TABURUN...

...DONANMADAN DA ÇOK AZ SAYIDA ASKER BU AYAKLANMAYA KATILDI... HALK İSE, BU OLAYIN TAMAMEN DIŞINDAYDI...

HÜRRİYETÇİLERİ ZİNDANLARDA BOĞDURACAĞIZ.
ŞERİAT İÇİN KAN DÖKECEĞİZ KAN !..
DİN ELDEN GİDİYOR SİLAHA !....
YÜRÜYÜN !
...CEMİYET-İ İLMİYE-İ İSLAMİYE BİLE MEŞRUTİYETİ SAVUNUYOR, BU BİR AVUÇ KENDİNİ BİLMEZE KARŞI GELİYORDU... İSYAN DİRAYETLİ AKILLI LİDERLERDEN YOKSUN OLDUĞU İÇİN BİR BALONA BENZİYORDU..
ŞERİAT İSTERİZ...
ÖLÜM
...İTTİHATÇI HÜSEYİN CAHİT BEY DİYE YANLIŞLIKLA, LAZKİYE MEBUSU ASLAN BEY, ADLİYE NAZIRI NAZIM PAŞA ŞEHİT EDİLDİ...
...İSYANDA, KAN, KARDEŞ DÜŞMANLIĞI BURAM BURAM TÜTÜYORDU...
İSTANBUL'DAKİ KANLI OLAYLARI BASTIRMAK ÜZERE KURULAN "HAREKET ORDUSU" NUN BAŞINDA SELÂNİKLİ REDİF FIRKASI KUMANDANI HÜSNÜ PAŞA BULUNUYORDU...VE BEN DE ONUN KURMAY HEYETİNDENDİM. YOLA ÇIKTIK...
NEDEN BU ?. TAM İSTANBUL'A GİRECEĞİMİZ BİR SIRADA ?
...ORDUNUN KURMAY HEYETİNDEN ALINDIĞIM BİLDİRİLİYOR...
..BENİ YİNE EKARTE ETMİŞLERDİ...

HAREKET ORDUSU İSTANBUL'A YAKINLAŞTIĞI BİR SIRADA, DEĞİŞİKLİK YAPILARAK ORDU KUMANDANLIĞINA ÜÇÜNCÜ ORDU KUMANDANI MAHMUT ŞEVKET PAŞA, KURMAY BAŞKANLIĞINA DA ENVER BEY (PAŞA) GETİRİLDİLER.

... HAREKET ORDUSU İSTANBUL'A GİRİP SULTAN ABDÜLHAMİT'İ TAHTINDAN İNDİRDİ. İSYANCILAR CEZALANDIRILDI...

... VE REŞAT EFENDİ YAŞLI HALİYLE TAHTA OTURTULDU...

... BU OLAYLAR SIRASINDA BEN YİNE SELANİK'TE, KARARGÂHTAKİ GÖREVİNDE BULUNUYORDUM... NİHAYET, İTTİHAT VE TERAKKİNİN İKİNCİ BÜYÜK KONGRESİ GELİP ÇATTI... KONGREDE BAŞKANLIK DİVANINA DA SEÇİLDİM.. 31 MART TEPKİLERİ DEVAM EDİYORDU... İMPARATORLUK SALLANTIDAYDI KONGRE, TRABLUSGARP MURAHHASI OLARAK İŞTİRAK EDİYORDUM...

ARKADAŞLAR!.. MESELEYE DİKKATLE EĞİLMELİYİZ... BİRBİRİMİZLE DİDİŞMEKTEN MEMLEKETİ SAVUNAMIYACAK HALE GELDİK..

ORDU MENSUPLARININ POLİTİKA İLE UĞRAŞMAMALARI İÇİN...

KANUN ÇIKARALIM...

HAYIR!..

EVET

BU OLMAZ... SAÇMA SAPAN ŞEY BUNLAR... OLMAZ OLAMAZ...

SAÇ...

OLUR.. ORDU MENSUPLARI YASET YAPABILIR

YAPA

YA

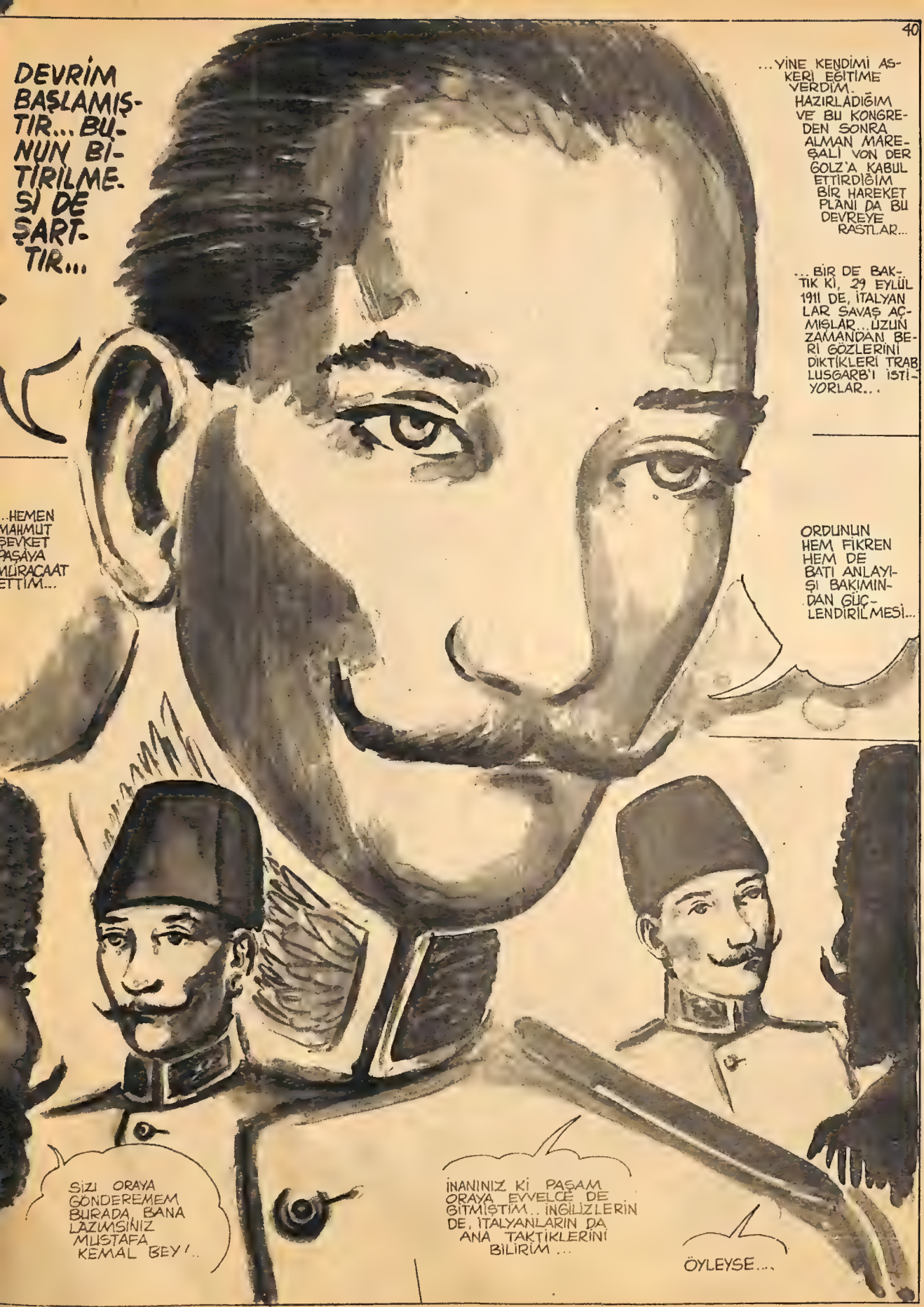
DEVRİM BAŞLAMIŞTIR... BUNUN BİTİRİLMESİ DE ŞARTTIR...
...YİNE KENDİMİ ASKERİ EĞİTİME VERDİM. HAZIRLADIĞIM VE BU KONGREDEN SONRA ALMAN MARESALİ VON DER GOLZ'A KABUL ETTİRDİĞİM BİR HAREKET PLANI DA BU DEVREYE RASTLAR...
...BİR DE BAKTIK Kİ, 29 EYLÜL 1911 DE, İTALYANLAR SAVAŞ AÇMIŞLAR...UZUN ZAMANDAN BERİ GÖZLERİNİ DİKTİKLERİ TRABLUSGARB'I İSTİYORLAR...
..HEMEN MAHMUT ŞEVKET PAŞAYA MÜRACAAT ETTİM...
ORDUNUN HEM FİKREN HEM DE BATI ANLAYIŞI BAKIMINDAN GÜÇLENDİRİLMESİ...
SİZİ ORAYA GÖNDEREMEM BURADA BANA LAZIMSINIZ MUSTAFA KEMAL BEY!..
İNANINIZ Kİ PAŞAM ORAYA EVVELCE DE GİTMİŞTİM.. İNGİLİZLERİN DE, İTALYANLARIN DA ANA TAKTİKLERİNİ BİLİRİM...
ÖYLEYSE...

...BU SIRADA BİRDEN BİRE GÖZLERİM RAHATSIZLANİVERDİ.. SANCIDAN YERİMDE DURAMIYORDUM..GÖZLERİME KAN DOLMUŞ GİBİYDİ...

...Dr. İBRAHİM TALİ'NİN İSRARI ÜZERİNE, DERNEDEKİ KARARGÂHIMDAN MENZİL HASTANESİNE NAKLEDİLDİM... BU GÜNLERDE BİNBAŞILIĞA YÜKSELMİŞTİM...

BİNBAŞIM ELİMİZDE HİÇ BİR İLÂÇ YOK.. VİYANA'YI TAVSİYE EDERİM SİZE... FİKİRLERİNİZİ BİLDİĞİM İÇİN SÖYLÜYORUM...

...VİYANA'DA UZUN BİR TEDAVİYE TABİ TUTULDUM..

...GÖZLERİM SARGILI İKEN DÜNYAM KARARMIŞTI AMA SAVAŞ MEYDANLARINI, ŞEREFLE DÖĞÜŞEN ASKERLERİ GÖRÜR GİBİYDİM...

...İŞTE, BU BUNALIMLAR İÇİNDE BALKANLARDA BEKLENEN ŞEY OLDU...

... ASKERLERİM... ASKERLERİM...

...ORDUMUZ, MAKEDONYA VE TRAKYA'DA YENİK DÜŞMÜŞ TRABLUSGARP'DA İTALYANLARIN ELİNE GEÇMİŞTİ...

...ŞİMDİ, GELİBOLU YARIMADASININ AĞZINDA, AK DENİZ BOĞAZI MÜRETTEP KUVVETLERİ HAREKÂT ŞUBESİ MÜDÜRÜYDÜM... TÜRK ORDUSU, AÇLIĞA, HASTALIĞA RAĞMEN ÇATALCA'DA YİĞİTÇE DİRENİYORLARDI...

...MEMLEKETTE KORKUNÇ BİR AÇLIK VE SEFALET HÜKÜM SÜRÜYORDU... ULUS, KUŞKU İÇİNDEYDİ. DÜŞMAN İNSANLIK DIŞI HER TÜRLÜ DAVRANIŞA BAŞ VURUYOR KÖYLERİ YAĞMA EDİYOR, YAKIYOR, YIKIYOR, MASUM ÇOCUKLARI ÖLDÜRÜYOR, SÜNGÜLERİNİ GEBE KADINLARIN KARINLARINA BATIRIYORLARDI... DÜŞMANLAR, EN İĞRENÇ HAREKETLERİ YAPMAKTA BİR BİRLERİYLE YARIŞ HALDEYDİLER...

...İSTANBUL, TA FATİH SULTAN MEHMET'TEN BERİ TÜRK OLAN İSTANBUL ÇOK KORKULU GÜNLER YAŞAMIŞTI.. ÇATALCA'DAKİ DÜŞMAN TOPLARININ SESİ ORALARDAN DUYULUYORDU...

...TİFÜS, ORTALIĞI KASIP KAVURUYORDU...

...BU KARIŞIKLIK İÇİNDE BİRDEN BİRE HAREKETE GEÇEN ENVER BEY, ANİ BİR BASKINLA BABALİ'YE GİRİVERDİ... O GÜNE DEĞİN ONUNCU KOLORDU KURMAY BAŞKANI İDİ ENVER BEY... BU, BİR HÜKÜMET DARBESİYDİ... PLÂNI TALÂT BEY (PAŞA) HAZIRLADI. BURADA, İNCE BİR HESAP DERİNİNE BİR İNCELEME KONU DEĞİLDİ. GÖZÜPEKLİK YETİYORDU...

...HERKES ÇİL YAVRUSU GİBİ DAĞILMIŞTI. ODADA SADECE SADRAZAM KÂMİL PAŞA VARDI ŞİMDİ. ENVER BEY ONA YAKLAŞTI..

MİLLET ARTIK SİZDEN UMUDUNU KESMİŞTİR PAŞAM. LÜTFEN İSTİFANIZI YAZINIZ !..

DEMEK MİLLETİ SİZ TEMSİL EDİYORSUNUZ ?.. PEKÂLÂ ÖYLE OLSUN...

..ŞURADAN KALEMİ VERİNİZ İSTİFAMI YAZACAĞIM..

...ŞİMDİ SADRAZAM MAHMUT ŞEVKET PAŞAYDI... AHMET İZZET PAŞA, GENEL KURMAY BAŞKANLIĞINA GETİRİLMİŞTİ... BU ARADA MUHALEFET FAALİYETİNİ GENİŞLETMİŞTİ... 11 HAZİRAN 1913 TE MUHALEFETİN FEDAİLERİ, SADRAZAM MAHMUT ŞEVKET PAŞAYI BEYAZIT'TA ÖLDÜRDÜLER...

DANG !... DANG !...

DOĞRUCA CEMAL PAŞA'NIN EVİNDE ALDIK SOLUĞU...

TALÂT BEY SİZİNLE GÖRÜŞ-MÜŞ... BENİM SOFYA'YA SEFİR OLARAK GİT-MEM..

EVET... MUTABAKATA VARDIK. HÂTTÂ, MUS-TAFA KEMAL DE ORAYA, ATAŞEMİ-LİTER OLMALI... BENCE BU GÖREVLERİ TEREDDÜT-SÜZ KABUL ETMELİSİ-NİZ...

!...

....VER ELİNİ SOFYA... BU DA BAL GİBİ BİR SÜRGÜNDÜ...

...VE ENVER BEY ARTIK 33 YAŞINDA TÜĞGENERALDI... HARBİYE NAZIRI OLARAK KABİNE-DE GÖREV ALMIŞ VE DİKTATÖRLÜĞE DOĞRU BİR ADIM DAHA ATMIŞTI... SOFYA'DA BULUNDUĞUM SIRADA, YARBAYLIĞA TERFİ ETTİĞİM BİLDİRİL-Dİ...

...SÜRGÜNDE, ELİ AYAĞI KESİLMİŞ BİR MUS-TAFA KEMAL... AMA HAYIR... YİNE DE YILMIYACAKTIM... SOFYADAKİ HAYATIM DURGUN AKAN BİR NEHİR GİBİYDİ... OTEL-LERDEN OTELLERE GİDİYORDUM.. NİHAYET DOSTUM ZÜMREZADE SAKİR BEY'İN YAR-DIMI İLE FERDİNAND BULVARI 17 DE İKİ KATLI, BAHÇELİ BİR EVE TAŞINDIM...

... DAHA MAKEDONYA'DA BULUNDUĞUM YIL-LARDA, BULGARCA-YI KULAKTAN DOL-MA ÖĞRENMİŞTİM... BU YETERLİ DEĞİLDİ TABİ... BİR YANDAN BULGARCA-YI ÖĞRENİYOR, ÖTE YANDAN BULGAR MECLİSİNİN TOP-LANTILARINI TA-KİP EDİYORDUM...

PLEVNE..

MERHABA ÇOCUK-LAR

YAŞA

YAŞASIN UHUVVET

YAŞASIN ADALET MUSAVAT

TÜRK ULUSU İÇİN KUTSAL ANILARIN SAKLI OLDUĞU YER. PLEVNE'DE VAR-NA RÜŞTİYE ÖĞ-RENCİLERİ İLE PLEVNE TÜRK OKULLU ÖĞRENCİ-LERİ İSTASYON-DA BENİ SEVİNÇ-LE KARŞILADILAR.

HARİKA KIYAFET DOĞRUSU!
HAYATIMDA BU KADAR YAKIŞIKLI ERKEK GÖRMEDİM.
BALOYU FETHETTİ!..
...BULGARİSTAN ANILARIM İÇİNDE BİR DE BALO VARDIR. KIYAFET BALOSUYDU BU... HERKES UZUN SÜRE HAZIRLANMIŞTI... BELKİ İKİ AY SÜRDÜ BU HAZIRLIK.. SONRA BALO GÜNÜ GELDİ ÇATTI... BEN, YENİÇERİ KIYAFETİ İLE GİTTİM. GECENİN EN ŞIK DAVETLİSİ SEÇİLDİM...
...BÜTÜN BUNLAR GELİP GEÇİCİ ŞEYLERDİ. GEZİNTİLER, EĞLENCELER AMA.. BİR MESELE VARDI Kİ, ASLA ZİHNİMDEN ÇIKMIYOR, İÇİMİ BİR KURT GİBİ KEMİRİYORDU... MEMLEKETİM BİR ÇEMBER İÇİNE ALINIYORDU...
...MEMLEKETİMİN KADERİ ÜZERİNDE ÇİRKİN OYUNLAR OYNANIYORDU... ORDUNUN DERLENİP TOPARLANMASI, DİNAMİK HALE GETİRİLMESİ ŞARTTI... AMA BUNU, BİZDEN OLANLAR, BİZİM İÇİMİZDEN YETİŞENLER YAPMALIYDI.
...ASIL GENÇLEŞTİRME HAREKÂTININ, "ALMAN ISLAHAT HEYETİ" NİN GELİŞİ İLE BAŞLAMASI HER ŞEYİ YIKIYORDU.

...VE BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI BEKLENMEDİK BİR ANDA PATLAYIVERDİ...

YA BİZ DE HARBE GİRERSEK ?

Ooo

...UYKULARIM KAÇIVERMİŞTİ. YA BU KORKUNÇ SAVAŞA BİZ DE GİRERSEK ? HENÜZ BALKAN HARBİNİN YARALARI SARILMADAN BİZİ DE BU BÜYÜK MACERAYA SÜRÜKLERLERSE ?.. DÜŞÜNCELERİMİ, İSTANBUL'DAKİ DOSTUM TEVFİK RÜŞTÜYE YAZDIM... BU İŞİN SONU OLMADIĞINI BELİRTTİM... RUSYA'YI, DİKKATLE HESABA KATMAK GEREKTİĞİ ÜZERİNDE DURDUM...

.. ENVER PAŞA BENİM YAŞIMDAYDI. FİİLEN TÜRK ORDUSUNUN TEK HAKİMİYDİ. HARBİYE NEZARETİNİN YALDIZLI SALONLARINDA ÇOK GÜVENDİĞİ ALMAN GENERALLERİ TÜRK KURMAYLARI İLE SÜREKLİ TOPLANTILAR YAPIYOR PARLAK PLANLAR KURUYORDU KENDİNCE...

...HER ŞEYE RAĞMEN BU SAVAŞTA, BİR TÜRK SUBAYI OLARAK BANA DÜŞEN GÖREVİ YAPMALIYIM... BÖYLE DÜŞÜNEREK FETHİ BEY'İN YANINA GİTTİM...

FETHİ !.. BAŞTAKİLERİ ONLARIN KAREKTERLERİNİ ÇOK İYİ BİLİRSİN

EVET !..

BİR ZAMANLAR İTTİHAT VE TERAKKİ PARTİSİNİN GENEL SEKRETERLİĞİNE KADAR YÜKSELDİN..

...DE Kİ... SAKIN SAVAŞA GİRMEK KONUSUNDA ACELE BİR KARAR VERMESİNLER.. HATTA NE YAPIP YAPSINLAR GİRMESİNLER SAVAŞA !. ÇOK KARANLIK BİR GELECEĞE SÜRÜKLERLER MEMLEKETİ

ÜTFEN ENDİLERİNE AZ !..

LÜTFEN YAZ BU SÖYLEDİKLERİMİ

... FACİANIN BAŞLANGICI SÖYLE OLDU... ÖNCELERİ, KİMİN EMRİYLE OLDUĞU BİLİNMİYEN BİR TERTİP SONUCU, İSTANBUL LİMANINDA DEMİRLİ DURAN İKİ ALMAN GEMİSİ (YAVUZ VE MİDİLLİ)
.. YANLARINDA YARDIMCI SUVARİ GEMİLERİ.. OLDUĞU HALDE, TÜRK FİLOSU ADI ALTINDA BOĞAZI GEÇEREK KARADENİZE ÇIKIVERDİ... RUS LİMANLARINA VE RUS DONANMASINA SALDIRDI. BU GARİP OLAYLA TÜRKİYE ARTIK FİİLEN SAVAŞA GİRMİŞ BULUNUYORDU...
...ARTIK BENİM BULGARİSTAN'DA YAPACAK BİR İŞİM KALMAMIŞTI... HEMEN, İSTANBUL'A BAŞKUMANDANLIĞA MÜRACAAT ETMEYİ UYGUN BULDUM...
... BU BUHRANLI GÜNLERDE FETHİ BEY, ELİNDE TELGRAFLA ODAMA GELDİ...
GÖZÜN AYDIN MUSTAFA... İSTEDİĞİN OLDU... İSTANBUL'DAN ÇAĞIRIYORLAR
ooo (TAMAM)
...BAŞKUMANDAN VEKİLİ NAZIK BİR CEVAP VERDİ: "SİZE, ORDUDA, DAİMA BİR VAZİFE MEVCUTTUR. FAKAT, SOFYA ATAŞEMİLİTERLİĞİNDE KALMANIZ DAHA ÖNEMLİ TELAKKİ EDİLDİĞİNDEN...

..SOFYA'DAN STANBUL'A GELDİĞİM ZAMAN ENVER PAŞA DA SARIKAMIŞ HAREKÂTINDAN STANBUL'A DÖNMÜŞ BULUNUYORDU. KENDİSİNİ ZİYARET İÇİN MAKAMINA GİTTİM...
BİRAZ YORULDUNUZ
YOK. O KADAR DEĞİL.
NE OLDU, ŞİMDİKİ VAZİYET NEDİR ?..
ÇARPIŞTIK... O KADAR
ONDOKUZUNCU TÜMEN KUMANDANI YARBAY MUSTAFA KEMAL
ANLIYAMADIM YARBAYIM ONDOKUZUNCU TÜMEN Mİ ?
EVET !
BUNDA BİR YANLIŞLIK OLACAK YARBAYIM..
ÇÜNKÜ ONDOKUZUNCU TÜMEN DİYE BİR ŞEY YOK ORDUMUZDA YARBAYIM..
TAYİN YERİMİ ÖĞRENMEK İÇİN GENEL KURMAY DAİRESİNE GİTTİM.

BEYNİMDEN VURULMUŞSA DONMUŞTUM. NE DEMEKTİ BU ?... ÇALMADIĞIM KAPI, AŞINDIRMADIĞIM EŞİK KALMADI. HEP AYNI CEVAPLA KARŞILAŞIYORDUM :

„...ONDOKUZUNCU TÜMEN MI ?.. YOK BÖYLE BİR TÜMEN„

...LİMAN VON SANDERS'E BAŞ VURDUM, KENDİMİ TANITTIM...

SİZİNLE TANIŞTIĞIMA MEMNUN OLDUM YARBAY AMA, BENİM EMRİMDE DE BÖYLE BİR TÜMEN YOK. SOFYA'DA UZUN SÜRE KALDIĞINIZA GÖRE SİZE BİR ŞEY SORMAK İSTERİM BULGARLAR HALA SAVAŞA GİRMİYECEKLERMİ ?

HAYIR !. BUNA, HİÇ NİYETLERİ YOK ŞİMDİLİK EKSELANS...

NEDEN ? BULGARLAR ALMAN ORDUSUNUN BAŞARISINA HÂLÂ İNANMIYORLAR, İTİMAT ETMİYORLAR MI ?

HAYIR EKSELANS ! ETMİYORLAR.

NİÇİN ?..

DÜNYA DENGESİ VE VERİLEN ANİ KARARLAR DOLAYISI İLE BULGARLARI BU GÖRÜŞLERİNDE HAKLI BULUYORUM BEN DE EKSELANS

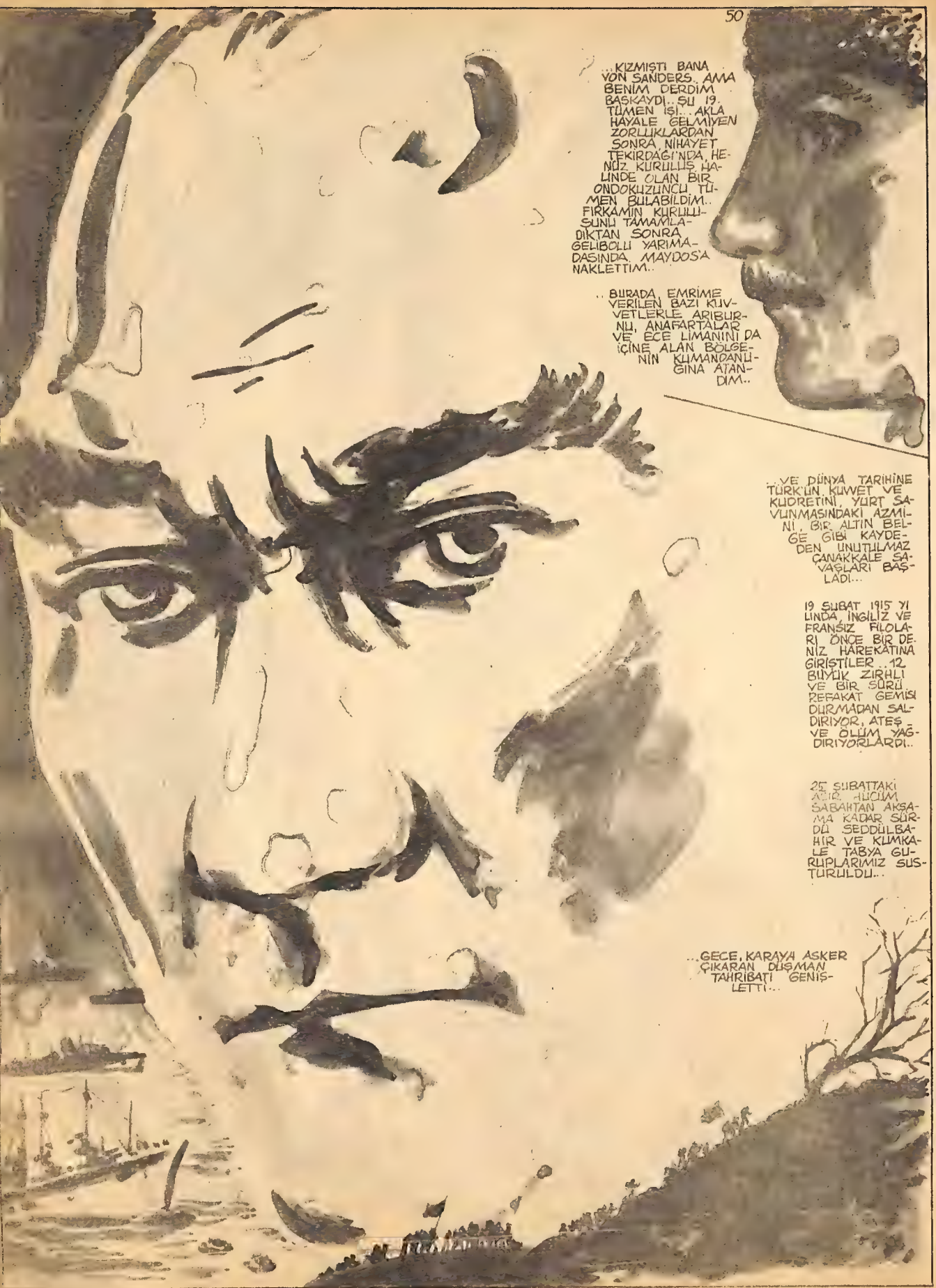
...KIZMIŞTI BANA VON SANDERS.. AMA BENİM DERDİM BAŞKAYDI.. SU 19. TÜMEN İŞİ.. AKLA HAYALE GELMİYEN ZORLUKLARDAN SONRA, NİHAYET TEKİRDAĞ'NDA, HENÜZ KURULUŞ HALİNDE OLAN BİR ONDOKUZUNCU TÜMEN BULABİLDİM.. FİRKAMİN KURULUŞUNU TAMAMLADIKTAN SONRA GELİBOLU YARIMADASINDA, MAYDOS'A NAKLETTİM..
..BURADA, EMRİME VERİLEN BAZI KUVVETLERLE ARIBURNU, ANAFARTALAR VE ECE LİMANINI DA İÇİNE ALAN BÖLGENİN KUMANDANLIĞINA ATANDIM..
...VE DÜNYA TARİHİNE TÜRK'ÜN KUVVET VE KUDRETİNİ, YURT SAVUNMASINDAKİ AZMİNİ, BİR ALTIN BELGE GİBİ KAYDEDEN UNUTULMAZ ÇANAKKALE SAVAŞLARI BAŞLADI...
19 ŞUBAT 1915 YILINDA, İNGİLİZ VE FRANSIZ FİLOLARI ÖNCE BİR DENİZ HAREKATINA GİRİŞTİLER..12 BÜYÜK ZIRHLI VE BİR SÜRÜ REFAKAT GEMİSİ DURMADAN SALDIRIYOR, ATEŞ VE ÖLÜM YAĞDIRIYORLARDI..
25 ŞUBATTAKİ AĞIR HÜCUM SABAHTAN AKŞAMA KADAR SÜRDÜ SEDDÜLBAHİR VE KUMKALE TABYA GURUPLARIMIZ SUSTURULDU...
...GECE, KARAYA ASKER ÇIKARAN DÜŞMAN TAHRİBATI GENİŞLETTİ...

...7-8 MARTTA, İNGİLİZ VE FRANSIZ GEMİLERİ BOĞAZA GİRDİLER. MERKEZ İSTİHKAMLARINA, İNSAFSIZCA BİR SALDIRI BAŞLADI 11-12 MARTTA BU HAREKET TEKRAR EDİLDİ... AKLIN ALAMIYACAĞI KADAR MÜTHİŞ BİR SAVAŞ BAŞLAMIŞTI... VE 18 MART GELDİ... DÜŞMAN FİLOSU BOĞAZI GEÇMEK İÇİN, SON VE ÇOK DAHA BÜYÜK BİR SALDIRIYA GEÇTİ... 18 ZIRHLI, SAYISIZ MUHRİP, DENİZALTILAR.
...SABAHTAN, GÜN AĞARMINDAN, GÜN BATIMINA KADAR SÜRDÜ BU ÖLÜM YAĞMURU...
...KENDİNE GÜVENEN VE SONUÇ ALACAĞINDAN EMİN OLAN ŞIMARIK DÜŞMAN KUVVETLERİ, TARİHTE GÖRÜLMEYEN BİR MUKAVEMETLE KARŞILAŞMIŞLAR VE ŞAŞIRMIŞLARDI... NE OLUYORDU BU TÜRKLERE ?..
...İNGİLİZ VE FRANSIZ GEMİLERİNİN BİR KISMI KARAYA OTURMUŞ
BİR KISMI AĞIR YARA ALMIŞTI.
...BOĞAZA GİREN FİLOLAR, KUVVETLERİNİN YARISINI KAYBETMİŞLERDİ... BELİRLİ BİR SİLAH YOKTU KARŞILARINDA. ÜSTÜN SAVAŞ ARAÇLARI İLE TECHİZATLANDIRILMIŞ BİR KUVVET YOKTU AMA TÜRK VARDI !.. TÜM SİLÂHI, ÖZGÜRLÜK, AŞKI, YURT SEVGİSİ OLAN TÜRK ASKERİ... İŞTE, DÜŞMAN BUNU HESAPLAYAMAMIŞTI...

DÜŞMAN, KARA SAVAŞINA ER GEÇ BAŞLIYACAKTIR.. BU ÇOK DAHA KANLI BİR SAVUNMA GEREKTİRECEKTİR BİZİM İÇİN...

..UYANIK BULUNMAĞA EN UFAK BİR HAREKETTE SİLÂHLARIMIZA MECBURUZ.

KANIMIZ DÖKÜLEBİLİR, EN SEVDİĞİMİZ SİLÂH ARKADAŞIMIZIN, YANIBAŞIMIZDA ŞEHİT DÜŞTÜĞÜNÜ GÖREBİLİRİZ...

BU, BİZE DAHA DA GÜÇ VERMELİDİR. HAZIR OLUN. VE BİLİN Kİ ALLAH BİZİMLE BERABERDİR.

25 NİSAN 1915 SABAHI YARIMADANIN BATI KIYISINDAN, ARIBURNU YÖNÜNDEN TOP SESLERİ GELMEĞE BAŞLADI...

ARIBURNU SAHASINI KORUMAYLA GÖREVLİ BİRLİK KUMANDANI DÜŞMANIN, ARIBURNU SIRTLARINA ASKER ÇIKARTTIĞINI BİLDİREREK, BİZDEN YARDIM İSTİYOR...

...ALAYIMIN BAŞINA GEÇTİM...

ARIBURNUNA DOĞRU İLERİ!

YOLSUZ BİR ARAZİ ÜZERİNDEN, BİN BİR GÜÇLÜKLE İLERLİYORDUK... KOCAÇİMEN'DEN ARIBURNU'NUN GÖRÜNMESİ İMKÂNSIZDI... İNSANÜSTÜ BİR GAYRET GÖSTEREREK CONKBAYIRINA ULAŞTIK... KUZEYDEKİ 261 RAKIMLI TEPEDEN, SAHİLİN SÖZLEM VE KORUNMASIYLA GÖREVLİ BİR MÜFREZENİN KAÇMAKTA OLDUĞUNU GÖRDÜM...

ASKER ÇEKİLİYOR KUMANDANIM!

GÖZLERİME İNANAMIYORUM.. OLAMAZ.. BU...

GERÇİ DÜŞMAN, BİR ÇİĞ GİBİ ÇIKARMA YAPIYOR AMA BU, ÇEKİLMEK İÇİN BİR SEBEP OLAMAZ.

ASKERLER !.. NEREYE GİDİYORSUNUZ ?..
DÜŞMAN GELDİ ...
DÜŞMAN
DÜŞMAN
DÜŞMAN MI, NEREDE ?..
İŞTE !.. ŞU 261 RAKIMLI TEPEDE KOMUTANIM !..
DÜŞMANDAN KAÇILMAZ !
GERÇEK AÇIYDI.
LEŞMEZ, PUSKÜRTÜLMEZ, BİR KARŞI KOYUŞ BULAMAZSA DURUM VAHİM OLABİLİRDİ.
CEPHANE MİZ YOK !
CEPHANENİZ YOKSA SÜNGÜNÜZ VAR YA !

..BU ASKERLER, BENİM BİRLİKLERİMDEN DEĞİLLERDİ AMA, VAKİT GEÇİRMEDEN KUMANDAYI ELE ALDIM... BU, BİR ANLIK MESELEYDİ.. GÖZÜMÜN ÖNÜNE, ÇİĞNENEN BEŞİKLER, SÜNGÜLENEN KADINLAR, DÜŞMAN BAYRAKLARININ GÖRÜLDÜĞÜ ŞEHİRLERİMİZ GELİYORDU.. KAÇMAK MI ?.. EZİLMEK Mİ ?.. HAYIR HAYIR !.. ÖLMEK, BUNDAN DAHA İYİYDİ...

..ASKER EMRİMİ DERHAL YERİNE GETİRDİ... BU HAREKETİ G... REN DÜŞMAN, BİR SALDIRI İLE KARŞILAŞACAĞINI ZANNETT... REK O DA MEVZİLENDİ... İNGİLİZLER ŞAŞKINLIK İÇİNDEYDİLER OYSA, O ANA KADAR KARAYA ÇIKAN DÜŞMAN SEKİZ TABUR-DAN FAZLAYDI...

ASKERLER ! HEPİNİZ DÜŞMANA, ÖLMEK YA DA ÖLDÜRMEK İÇİN SALDIRACAKSINIZ !.. SİZE BEN TAARRUZ EMRETMİYORUM. ÖLMEYİ EMREDİYORUM...

...BİZ ÖLÜNCEYE KADAR GEÇECEK ZAMAN İÇİNDE YERİMİZİ BAŞKA KUVVETLER VE KUMANDANLAR ALABİLİR !.

HÜCUM !!

ALLAH ALLAH !.

ALLAH ALLAH.

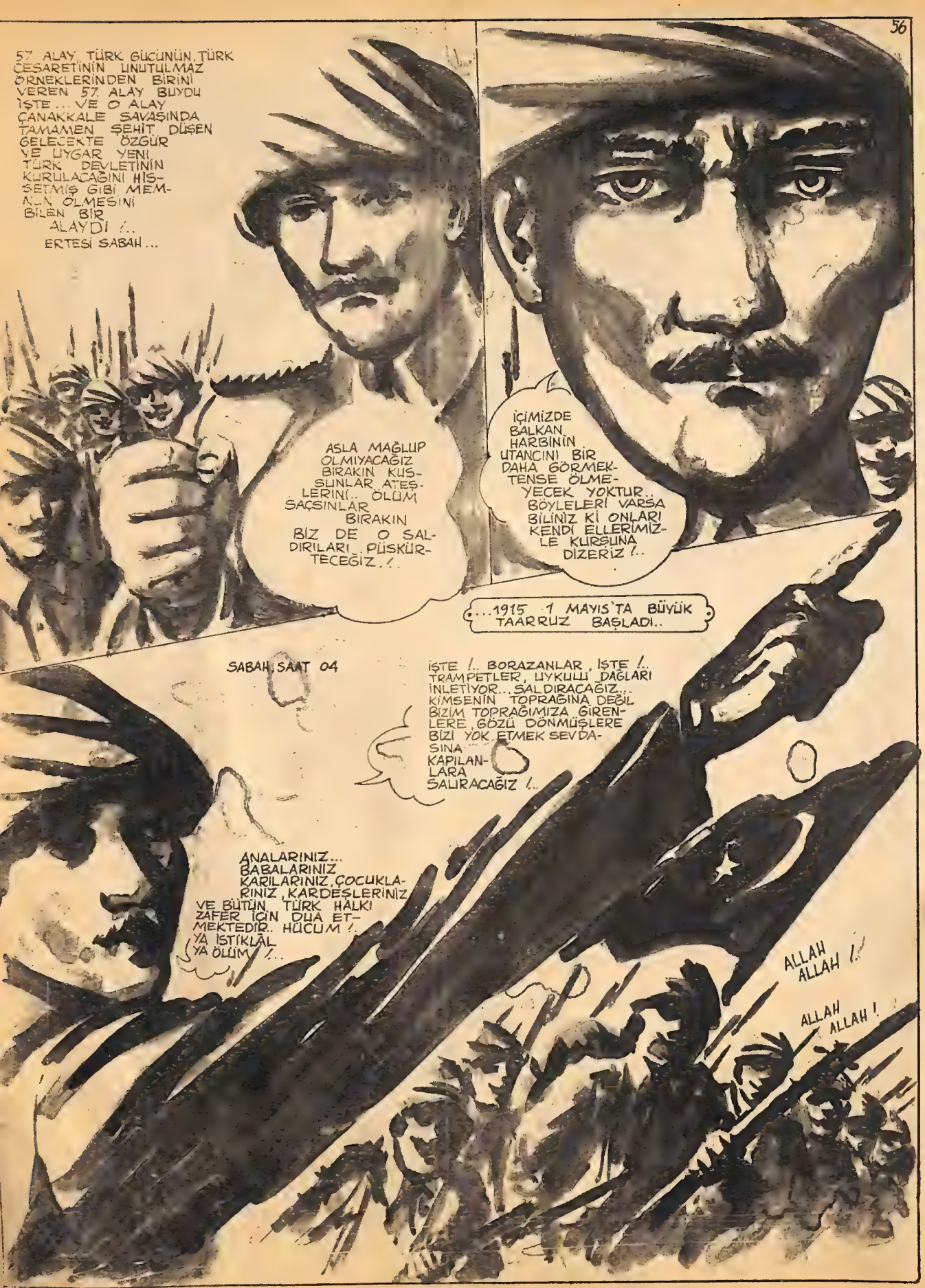
57. ALAY TÜRK GÜCÜNÜN TÜRK CESARETİNİN UNUTULMAZ ÖRNEKLERİNDEN BİRİNİ VEREN 57. ALAY BUYDU İŞTE... VE O ALAY ÇANAKKALE SAVAŞINDA TAMAMEN ŞEHİT DÜŞEN GELECEKTE ÖZGÜR VE UYGAR YENİ TÜRK DEVLETİNİN KURULACAĞINI HİSSETMİŞ GİBİ MEMLEN ÖLMESİNİ BİLEN BİR ALAYDI !..
ERTESİ SABAH...
ASLA MAĞLUP OLMIYACAĞIZ BIRAKIN KUŞSUNLAR ATEŞLERİNİ.. ÖLÜM SAÇSINLAR BIRAKIN BİZ DE O SALDIRILARI PÜSKÜRTECEĞİZ !..
İÇİMİZDE BALKAN HARBİNİN UTANCINI BİR DAHA GÖRMEKTENSE ÖLMEYECEK YOKTUR.. BÖYLELERİ VARSA BİLİNİZ Kİ ONLARI KENDİ ELLERİMİZLE KURŞUNA DİZERİZ !..
....1915 1 MAYIS'TA BÜYÜK TAARRUZ BAŞLADI..
SABAH SAAT 04
İŞTE !.. BORAZANLAR, İŞTE !.. TRAMPETLER, UYKULU DAĞLARI İNLETİYOR... SALDIRACAĞIZ... KİMSENİN TOPRAĞINA DEĞİL BİZİM TOPRAĞIMIZA GİRENLERE, GÖZÜ DÖNMÜŞLERE BİZİ YOK ETMEK SEVDASINA KAPILANLARA SALDIRACAĞIZ !..
ANALARINIZ... BABALARINIZ KARILARINIZ, ÇOCUKLARINIZ, KARDEŞLERİNİZ VE BÜTÜN TÜRK HALKI ZAFER İÇİN DUA ETMEKTEDİR.. HÜCUM !.. YA İSTİKLÂL YA ÖLÜM !..
ALLAH ALLAH !
ALLAH ALLAH !

TÜRK ORDUSU KARARGÂHI SON GÜCÜNÜ DE CEPHEYE SEVKEDİYORDU... KUMANDA ZİNCİRİNDE KARIŞIKLIK BİZİ GÜÇ DURUMLARDA BIRAKIYORDU..

ORDU KUMANDANI LİMAN VON SANDERS'E TELEFONDA, KURMAY BAŞKANI ARACILIĞI İLE DURUMU ANLATTIM.

EKSELANS !. YENİ BİR TEHLİKE ÇENBERİNE GİRDİK !.

FAKAT, BU YETKİ ÇOK GELMEZ Mİ ?.

CEPHENİN, BAZI YERLERDE KUMANDA DENGESİZLİĞİNDEN DÜŞEBİLECEĞİNİ HATIRLATAYIM..

BÜTÜN MEVCUT KUVVETLERİN BENİM KUMANDAMA VERİLMESİNİN TEK ÇARE OLDU...

...ORDU KARARGÂHINDAN GELEN EMİRLE AYNI ZAMANDA ANAFARTALAR CEPHE KUMANDANLIĞINA ATANDIĞIM BİLDİRİLDİ...

BU YETKİ AZ BİLE GELİR EKSELANS !

...SAVAŞ, DEVAM EDİYORDU...

BU GÜNE KADAR BANA, GAYRET VE FEDAKÂRLIKLARINIZLA KAZANDIRDIĞINIZ MUVAFFAKİYETLERİ, YENİ ALDIĞIM VAZİFEDE DE BANA OLAN SEVGİ İTİMADINIZLA TAMAMLAYACAĞINIZA İNANARAK SİZE VEDA EDİYORUM !

...SAAT 21.50 İDİ... SABAHA KADAR HER ŞEYİ PLANLADIM BÜYÜK TAARRUZA GEÇMEM GEREKİYORDU... EMRİMDEKİLERLE VEDALAŞTIM...

VE MAİYETİMİLE YOLA ÇIKTIM. GECENİN KÖR KARANLIĞINDA EPEY GİTTİKTEN SONRA ÇAMLITEKKE DENİLEN ÇUKUR BİR YERDE YENİ GURUBUMUN KARARGÂHINI BULDUM... ÖNCE TAYİN EDİLEN KUMANDAN TAARRUZ EMRİNE KARŞIYMIŞ, DERHAL GÖREVİNDEN ALINMIŞ... SAAT DÖRTTE BÜTÜN EMİRLER VERİLMİŞTİ...

HAREKÂTIN SORUMLULUĞUNU KABUL EDEN SİZSİNİZ... DÜŞÜNCELERİNİZ ÜZERİNDE KATİYEN TESİR YAPMAK İSTEMEM.

DÜŞÜNCELERİMİ YALNIZ MÜTALAA OLARAK SÖYLEDİM.

9 AĞUSTOS'TA BÜTÜN CEPHELERDE TAARRUZA GEÇİLDİ.. DİRENEN DÜŞMAN HIRPALANIYORDU... CONKBAYIRI'NDA İKİ TARAF ÇİĞE SAVAŞIYORDU... KISA SÜREN BİR DÜŞÜNCEDEN SONRA CONKBAYIRI'NDA TAARRUZA GEÇMEYE KARAR VERDİM... ORDU KOMUTANI VON SANDERS BU KARARIMI ÇOK CÜRETLİ BULDU...

DÜŞMAN UÇAĞI BENİ TAKİP EDİYOR...

...AKŞAMA DOĞRU CONKBAYIRI CEPHESİNE HAREKET ETTİM.. ASKERLER YORGUNLUKTAN PERİŞAN HALDEYDİ...

.. GECENİN KARANLIK PERDESİ KALKIYORDU.. HÜCUM ANI İDİ...
ALLAH ALLAH !..
ALLAH ALLAH !..
...SAATİME BAKTIM DÖRT BUÇUĞA GELİYORDU... DÜŞMANA UZAKLIK 20-30 ADIM...
...VE HARP SAFI NİZAMINDA HÜCUM YÜRÜYÜŞÜ İLE DÜŞMANIN ÜZERİNE ATILACAĞIZ..VE HER NE PAHASINA OLURSA OLSUN DÜŞMAN YENİLEREK MAHVEDİLECEK...
...TERTİBAT ŞU: TÜFEK YOK, TOP SESİ YOK, SÜNGÜ TAKILACAK...
... BÜTÜN SUBAYLARLA HÜCUM SAFININ ÖNÜNE GEÇTİM..SÜNGÜLER TAKILMIŞ SON EMİR BEKLENİYORDU...
HÜCUM !!
...TÜM ASKERLER, SUBAYLAR HER ŞEYİ UNUTMUŞLAR, BAKIŞLARINI, KALPLERİNİ VERECEĞİM İŞARETE BAĞLAMIŞLARDI..
...SÜNGÜLERİ PARLAMIŞ ASKERLERİM, İŞARETİM ÜZERİNE DEMİRDEN BİR KİTLE HALİNDE, ASLANCA BİR SALDIRIŞLA İLERİ ATILDILAR !..
...BİR SANİYE SONRA, DÜŞMAN SİPERLERİ İÇİNDE, GÖKLERİ DOLDURAN ALLAH !.. ALLAH !.. SESLERİNDEN BAŞKA BİR SES İŞİTİLMİYORDU !..

DEVAM EDECEK

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ

TÜRKİYE Cumhuriyeti'nin kurucularından, ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938 Perşembe sabahı saat 9.05'te İstanbul Dolmabahçe Sarayı'nda öldü. Başka ülkelerin temsilcilerinin de katıldığı büyük bir törenle kaldırılan cenazesi Ankara'da Etnografya Müzesi'nde özel olarak hazırlanan geçici kabre konuldu. 15 yıl burada kaldıktan sonra 10 Kasım 1953 günü yine Ankara'da Rasattepe denilen yerde yaptırılan Anıtkabir'e aktarıldı.

Mustafa Kemal, 1881'de Selânik'te doğmuştu. Annesi Zübeyde hanım, babası gümrük kolcusu Ali Rıza Efendi idi. Öğrenimine mahalle okulunda başladıktan sonra Şemsi Efendi İlkokulunda, Selânik Mülkiye İdadisi'nde okudu. Bu arada babasını yitirdi. 1893'te Askeri Rüştiye Okulu'na yazıldı. Burayı bitirince Manastır Askeri İdadisi'ne girdi. Edebiyatla, siyasetle ilgilenmesi ve Fransızca öğrenmeye başlaması bu yıllara rastlar.

İstanbul'da, Harbokulu'nda okuyup 1902'de burayı bitirdi. 1905'te de Harp Akademisi'ni bitirip kurmay yüzbaşı oldu. Ülkenin gidişiyle ilgilendiği ve yasak kitaplar okuduğu gerekçesiyle tutuklandı ve sorguya çekildi. Sonra görevle Şam'a gönderildi. Burda ülkücü arkadaşlarıyla birlikte "Vatan ve Hürriyet" adlı gizli derneği kurdu. Yurdu kötü yönetimden kurtarmayı amaçlayan bu dernek sonra "İttihat ve Terakki" adlı bir başka dernekle birleşti. Mustafa Kemal de bu derneğin toplantılarına katılmaya başladı.

1911'de Trablusgarp'a İtalyanların saldırması üzerine burada görev aldı. Komutasındaki birlikler Tobruk'ta İtalyanlara üstünlük sağladı. Binbaşılığa yükseltildi. 1912'de Balkan Savaşı patlak verince Bolayır Kolordusu Kurmay Başkanlığına getirildi. Savaştan sonra Sofya'ya askeri ateşe olarak atandı. Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine, Çanakkale Boğazı'na düşman saldırısını durdurma savaşlarında etkin görev aldı. Gelibolu yarımadasında gösterilen başarılı savunmayla rütbesi albaylığa yükseldi.

Çanakkale zaferinden sonra general rütbesiyle doğudaki 16. Kolordu Komutanlığına, daha sonra da Kafkasya'daki 2. Ordu komutan vekilliğine, Hicaz'daki ordu komutanlığına, Yıldırım Orduları Grubu içindeki 7. Ordu komutanlığına atandı. Birinci Dünya Savaşı sona erip de Mondros antlaşması imzalanınca İstanbul'a döndü.

Ülkenin içinde bulunduğu duruma bir çıkış yolu aramak kaygısıyla 15 Mayıs 1919'da Anadolu'ya hareket etti. Görevi 9. Ordu müfettişliğiydi. 19 Mayıs'ta Samsun'a çıktı. Ülkenin kurtarılması ve ulusal direncin başlatılması için yer yer harekete geçenleri işbirliğine çağıran toplantılar örgütledi. 23 Temmuz 1919'da düzenlenen Erzurum Kongresi'yle ve 4 Eylül'de gerçekleştirilen Sivas Kongresi'yle savaşımcı güçleri bir odağa bağlamak konusunda önemli adımlar atıldı. Mustafa Kemal bu kongrelerde başkanlık yaptı ve seçilen temsilciler kurulunda yer aldı. Yapılan seçimlerden sonra 23 Nisan 1920'de Ankara'da toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi onu başkanlığa seçti.

Anadolu'yu işgale kalkışan Yunanlılara karşı başlatılan kurtuluş savaşı sırasında Mustafa Kemal olağanüstü yetkilerle başkomutanlığa getirildi. Sakarya Alan Savaşı'nı, 26—30 Ağustos 1922'de de Başkomutanlık Savaşı'nı yönetti. Başarıları üzerine TBMM mareşallik rütbesi ve "Gazi" sanı verdi.

Kurtuluş savaşının başarıyla sonuçlanmasından sonra 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet kuruldu. Meclis, oybirliğiyle onu ilk cumhurbaşkanı seçti. 1938'de ölümüne kadar süren 15 yıllık cumhurbaşkanlığı döneminde kendi adıyla anılan toplumsal yeniliklerin savunucusu ve uygulayıcısı oldu. Hilâfetin kaldırılması, eğitimin tek elden yönetimi, dinsel mahkemelerin kaldırılması, âşar vergisinin kaldırılması, tekkelerin kapatılması, şapka ve kıyafet yasası, takvim ve saatte uluslararası ölçülere uyulması, medeni yasanın kabulü, uluslararası sayıların ve Latin harflerinin kabulü bunlar arasında sayılabilir.

KISACA

6 Kasım 1893
Ünlü Rus bestecisi Peter Çaykovski Petersburg'ta öldü.

6 Kasım 1936
İzmit Kağıt Fabrikası açıldı.

10 Kasım 1444
Sultan II. Murat yönetimindeki Osmanlı ordusu, Varna Alan Savaşı'nda Haçlı ordusunu yenilgiye uğrattı.

11 Kasım 1606
Almanya'yla Zitvatorok Antlaşması imzalandı. 13 yıl geçen Osmanlı — Alman savaşları bu antlaşmayla sona erdi.

TÜRKÇE

1. "Ayşe benim en yakın arkadaşımdır" tümcesinde hangi sözcük öznedir?
   a) Benim
   b) Yakın
   c) Ayşe
   d) Arkadaş

2. Bunların hangisinin yüklemi fiildir?
   a) Kitap çok iyiydi
   b) Kardeşim usludur
   c) Babam tıpkı benim gibiydi
   d) Ne zaman istersen okursun

3. "O büyük kitabı Ayşe'ye ben verdim" tümcesinde hangi sözcükte vurgu vardır?
   a) Ben
   b) Büyük
   c) Ayşe'ye
   d) Verdim

4. "Akşamki yağmur tarlalara çokca zarar verdi" tümcesindeki hangi sözcük öznedir?
   a) Akşam
   b) Zarar
   c) Yağmur
   d) Tarlalar

5. "Tedbir" sözcüğünün eş anlamlısı nedir?
   a) Önlem
   b) Öneri
   c) Arayış
   d) İnanç

6. "Kardeşim yeni gittiği okulu pek sevdi" tümcesinde hangi sözcük nesnedir?
   a) Kardeşim
   b) Sevdi
   c) Gittiği
   d) Okulu

7. "Dikkatsizliği yüzünden beş bardak kırdı" tümcesinde hangi sözcük nesnedir?
   a) Bardak
   b) Dikkatsizliği
   c) Yüzünden
   d) Beş

8. "Ali okulda derse kalktı, bilemeyince öğretmen kızdı" tümcesinde kaç tane dolaylı tümleç vardır?
   a) 4
   b) 3
   c) 2
   d) 1

9. Bu bileşik sözcüklerden hangisinde iki sözcük de öz anlamını yitirmiştir?
   a) Ayakkabı
   b) Aslanağzı
   c) Anakapı
   d) Akarsu

10. "Dopdolu" sözcüğünün zıt anlamlısı hangisidir?
    a) Yokluk
    b) Bomboş
    c) Apaçık
    d) Noksan

SOSYAL BİLGİLER

1. Bunların hangisi Kıbrıs Cumhuriyeti'nin başkentidir?
   a) Girne
   b) Lefkoşa
   c) Magosa
   d) Larnaka

2. Komşumuz İran'ın hangi şehri ülkemize çok yakındır?
   a) Tahran
   b) Abadan
   c) Tebriz
   d) İsfahan

3. İran'a en çok döviz getiren, bu zenginlik kaynaklarının hangisidir?
   a) Petrol
   b) İpekli kumaş
   c) İpek halı
   d) Canlı hayvan

4. Sovyetler Birliği'nin bu denizlerden hangisine sahili yoktur?
   a) Kuzey Buz Denizi
   b) Büyük Okyanus
   c) Ege Denizi
   d) Baltık Denizi

5. Avrupa ve Asya Rusyaları'nı bu dağların hangisi ayırır?
   a) Kafkas Dağları
   b) Verkoyan Dağları
   c) Ural Dağları
   d) Altaylar

6. 1520 yılında tahta geçen Sultan Süleyman'a neden Kanuni demiştir?
   a) Çok sert bir kişi olduğu için
   b) Fatih'in yaptığı kanunlara yenilerini kattığı için
   c) Özel yaşamında kurallara uyduğu için
   d) Osmanlı Devletinin ilk kanunlarını çıkardığı için

7. Bu savaşların hangisinde Kanuni, karşısındaki orduları 2 saat gibi çok kısa bir sürede yenilgiye uğratarak büyük zafer kazandı?
   a) Belgrat'ın alınması
   b) I. Viyana Kuşatması
   c) Almanya seferi
   d) Mohaç savaşı

8. 1538 yılında kazanılan Preveze zaferinde Türk donanmasını kim idare ediyordu?
   a) Turgut Reis
   b) İsak Reis
   c) Barbaros Hayrettin
   d) Kılıç Ali Paşa

9. Kıbrıs adasının Türklerin eline geçmesine kızan Venedik, İtalya, İspanya ve diğer denizci ülkeler, Osmanlı donanmasını nerede yendiler?
   a) Mora
   b) İnebahtı
   c) Malta
   d) Tunus

10. Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümü ile Osmanlı İmparatorluğu hangi devre girer?
    a) Duraklama
    b) Gerileme
    c) Yükselme
    d) Lale

FEN VE TABİAT

1. Çevremizdeki ses dalgalarını toplayan nedir?

a) Kulak kepçesi
b) Kulak yolu
c) Kulak zarı
d) Kulağı dolduran sıvı

2. Yarım daire kanalları, salyangoz, denge sinirleri ve duyu sinirleri kulağımızın hangi bölümündedir?
a) Dışkulak
b) Ortakulak
c) İçkulak
d) Hepsinde

3. Dilimizin büyükçe bir kas parçası olmasının yararı nedir?
a) Ağız içinde her türlü hareketi yapabilir
b) Hafiftir
c) Bu özelliği sayesinde tat alırız
d) Uzayabilir

4. Kan damarları, sinirler, yağ dokusu ve ter bezleri derimizin hangi tabakasında bulunur?
a) Üstderi
b) Boynuzlu tabaka
c) Malpighi tabakası
d) Altderi

5. Bunların hangisi deri hastalığı değildir?
a) Kellik
b) Uyuz
c) Vater kabarcığı
d) Karakabarcık

6. Trahom hangi duyu organımızda görülen bir hastalıktır?
a) İşitme
b) Koklama
c) Görme
d) Dokuma

7. Aldığımız besinlerin kana karışacak duruma getirilmesine ne denir?
a) Beslenme
b) Solunum
c) Boşaltım
d) Sindirim

8. Öd ya da safra denilen suyu bu iç organlarımızın hangisi çıkarır?
a) Tükürük bezleri
b) Pankreas
c) Karaciğer
d) Mide

9. Kalın bağırsağın son kısmından sarkan ince uzun parçanın adı nedir?
a) Tümör
b) İnce bağırsak
c) Anüs
d) Apandist

10. Bunların hangisi bulaşıcı hastalık değildir?
a) Kolera
b) Tifo
c) Dizanteri
d) Mide ülseri

MATEMATİK

1. Ahmet'lerin evinde Pazartesi günü 7/6, Salı günü 4/3, Çarşamba günü 3/6 ekmek yendi. Üç gün içinde Ahmet'lerin evinde kaç ekmek yenmiştir?
a) 3
b) 4,
c) 3.5
d) 4.5

2. Bir kitapçıya 84 tane kitap geldi. Kitapçı bu kitapların 3/4'ünü 5 liradan, geri kalanını 2 liradan sattı. Eline ne geçer?
a) 375
b) 357
c) 340
d) 335

3. 1 tam sayıdan 0.728 sayısı çıkarsa geriye kaç kalır?
a) 0,272
b) 0,372
c) 0,642
d) 0,302

4. Bu ondalık sayıların hangisi en küçüktür?
a) 0,711
b) 0,98
c) 0,2265
d) 0,4

5. Ayşe'nin cebindeki paranın 2/7'si 100 kuruştur. Bu durumda Ayşe'nin cebindeki paranın tamamı kaç kuruştur?
a) 350 kuruş
b) 450 "
c) 375 "
d) 400 "

6. Bir bakkal 810 kilogram pirinç aldı. Bir ay içinde bunun % 35'ini sattı. Geriye kaç kilogram pirinç kalır?
a) 283.5
b) 315
c) 526,5
d) 565

7. Bir işçinin 30 günlük aylığına 600 lira eklenince 25 iş günü karşılığı eline 7.000 lira geçiyor. Bu işçinin yeni gündeliği ile eskisi arasındaki artış kaç liradır?
a) 90
b) 80
c) 110
d) 100

8. Bir cismin kaç boyutu vardır?
a) iki
b) üç
c) dört
d) Sayılamaz

9. Geometrik cisimleri diğerlerinden ayıran özellik nedir?
a) Küçük olmaları
b) Üç boyutlu olmaları
c) Ağırlıkları olması
d) Düzgün ve ölçülebilen boyutları olması.

10. Bir dikdörtgenler prizmasında kaç yüzey vardır?
a) 4
b) 6
c) 8
d) Hiçbiri

Yanıtlar gelecek sayıda

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

TÜRKÇE
1) d 2) b 3) a 4) c 5) b 6) d 7) a 8) b 9) c

SOSYAL BİLGİLER
1) a 2) b 3) b 4) d 5) c 6) d 7) a 8) b

MATEMATİK
1) a 2) b 3) c 4) a 5) b 6) a 7) d 8) a 9) b 10) d

FEN VE TABİAT
1) b 2) b 3) c 4) c 5) d 6) b 7) d 8) a

BİZİM
ALİ
MİS
TİK

TAŞKIN AMCA

SAAT... SAAT...

ÇEKMECE'den Yusuf Ziya Günışığı soruyor: "Taşkın Amcacığım! Saatin ve saatlerin insan yaşamında büyük ve önemli yeri var.. Hepimiz saatsiz yaşayamaz hale geldik. Saatsiz hiçbir şey yürümüyor. Saatinde kalkmayan her tür taşıtı ve sorumlularını kınarız. Dakikanın, hatta salisenin bile insan yaşamı üzerinde büyük katkısı ve etkisi var. Nedir bu saat, ne zaman insanların yaşamına girdi?"

Yusuf Ziya güzel bir konuya parmak basmış. Gerçekten, zamanın ve zaman dilimlerinin üzerine oturtulan ve insan yaşamında yabana atılamayacak kadar önemli bir yer tutan saatin, bu günkü duruma nasıl geldiğini uzun uzun anlatmak, bu daracık sütunda gerçekten zor. Ama ben özetin özeti bazı şeyler yazabilirim:

Bir gün 24 saat. Bir günün 24'de birine "saat" demişiz. Zamanı ölçmek için yapılan küçük, fakat duyarlı aygıtlara "saat" adını vermişiz. Zaman biriminde 1 saat 60 dakikadır, 1 dakika 60 saniyeye bölünür. 60 saniyenin 60'da birine de "salise" adı verilmiş.

İlk insanların kullandıkları saat doğal bir saatti: Yani güneş saati. İlginç olan yön, uygarlığın "u"sundan haberi olmayan bu insanların "zaman"ın önemini kavrayabilmiş olmalarıdır. İlkel saatler arasında en doğrusunun güneş saati olduğunu hâlâ söyleyebiliriz.

Günlük yaşamımızdan bazı sahneleri canlandırmaya çalışayım. Tüm gün boyunca dilimizden düşmeyen "saat" sözüdür. Yeni bir güne başlarken ilk sözümüz:

— Saat kaç? demek olur.

— Saat kaçta buluşalım?

— Kaç treniyle gideceksin?

— Vapur saat kaçta?

— Rafadan yumurta pişirmek için iki dakika suda kaynatmak gerek.

— Büyük atlet ~~fışkekân~~ 100 metreyi şu kadar saniyede koşar.

Her şeyde, her sözde, her ilişkide, her adımda, her konuda sımsıkı bağlandığımız bir kural var: Saat. Saat aşağı, saat yukarı. Kapıdan çıkarken merdivene saate uygun olarak basıyoruz. Sokakta adımlarımız saatle ayarlı. Sık sık kol saatlerimize bakmak huyumuz olmuş artık. Zamanında ulaşmak için ayakla gidemeyeceğimiz yerlere taşıtla koşarız.

Evet, güneş saatleri en önce Mısır ve Mezopotamya'da kullanıldı. Güneş olmadığı zamanlar, değerini ve ödevinin anlamını yitiren bu saatlerin dar kullanılma olanakları karşısında insanlar yeni biçim saatler bulmaya çalıştılar. "Su saati" ve "kum saati" bu zorunluluktan doğdu. Çinliler 3000 yıllarında kum saatini yaptılar. Kum saati altı üstü şiş, ortası dar bir cam kaptır. Çoğunuz resmini görmüşsünüzdür. Çinlilerden sonra bu saat ticaret yoluyla Kaldelilerde, sonra Mısır'da ve Filistin'de, daha sonra da eski Yunanistan'da ve Roma'da benimsendi. Teknik ilerledikçe zemberekli, tokmaklı ve rakkaslı saat türlerinin türlü biçimleri yapıldı, kullanıldı.

Bu gün saatçilik dünyada bir sanayi dalı halinde gelişmiş,büyümüş ve bir endüstri durumuna ulaşmıştır. Bu konuda en önde gelen ülke İsviçre'dir.

Dünya'da saat ayarı, Londra'daki ünlü Grennwich gözlemevinden verilir. Her ülke saatini buna göre ayarlar.

İşte saatin kısaca öyküsü bu Yusuf Ziya. Bana izin ver, çünkü vapura saatinde yetişmek zorundayım.

Tek tek tüm çocuklara sevgiler sunarım.

PİNKİ

Baştarafı 8. sayfada

yasak olduğunu, hem de sağlığa aykırı olduğunu söylemişlerdi. Ama bu kez..

Sevinçle bana sarıldı kızkardeşim.

— Abla, sen Pinki'yi al, odaya götür. Ben de taze yaprak koparıp geleyim, dedi.

Küçük yaratıklara ya da eşyalara "pinki" demeyi severdi. Kaşla göz arasında kaplumbağaya da bu adı takmıştı. Ama eline almaktan korkuyordu hâlâ. Komşu kadınla birbirimize bakıp gülüştük.

Bu sırada Pinki'nin ilk özelliği ortaya çıktı. Kaplumbağalar ürkektir, değil mi? En ufak bir kıpırtıda, başlarını ve ayaklarını içeri çekip büzülürler. Pinki ürkek değildi. Elime aldığım halde, kabuğunun içine çekilmemişti. Demek ki kaplumbağaların korkusuz olanları da vardı.

Kardeşimin getirdiği taze yapraklarla birlikte Pinki'yi balkona bıraktığımız zaman, bir özelliğini daha ayırt ettik. Hiç durmuyor, balkonun bir ucundan öteki ucuna boyuna gidip geliyordu. Ü[illegible]lik bayağı da hızlıydı yürüyüşü. [illegible]ne okumuştuk? En ağır yürüyüşlü yaratıklardan biri olmalıydı. Demek ki bu da her zaman doğru değildi.

Ama kardeşimle beni ilgilendiren, asıl üçüncü özelliği oldu Pinki'nin. Önüne koyduğumuz hiçbir şeyi yememişti. Taze yapraklarla yemyeşil otların yüzüne bile bakmamıştı. Komşu kadın:

— Yer, merak etmeyin, diyordu. Bir tanıdığım besleyip büyüttü. Biliyorum yediğini.

Sabaha kadar yemeğe başlarsa eve götürebilecektik. Tek umudumuz, dayanılmaz bir açlık duymasıydı. Gece olunca, boş bir kesme şeker kutusuna delikler açıp Pinki'yi yerleştirdik. Taze yaprak da koyduk yanına. Ama o, yapraklara yine aldırmadı. Başıyla ayaklarını deliklerden dışarı çıkardı. Bizlere bakmaya başladı.

O gece tam dalamadım uykuya. Pinki'yi eve götürdüğümüzü gördüm. Dünyanın o kıvıl kıvıl canlılığını taşıyordu odadan odaya. Bu bitmek bilmeyen gidiş gelişler, sevinçle dolduruyordu evin her yanını.

Kardeşim de uyuyamadı bütün gece. Dönüp durdu yatağında. Gün ışır ışımaz, ikimiz de kalkıp Pinki'nin başucuna koştuk. Başıyla ayakları deliklerden fırlamış, öylece duruyordu. Kapağı açınca hemen çıktı, koşuşturmaya başladı. Yapraklardan birazcık bile yememişti.

— Hiç olmazsa öyleye kadar beklesek, dedi kardeşim.

Umutsuz umutsuz:

— Sonuç değişmez, dedim. Artık belli oldu.

— Evet, dedi annem. Şimdi kutuyu alın, öbür çocuklar görmeden uzak bir yere götürün. Sıkça bir çalılığın dibinde salarsınız.

Dediği gibi yaptık. Hâlâ gözlerimin önünde: Salar salmaz ileri atıldı Pinki, çalıların dibine doğru uzaklaştı.

Babamın söylediği de hâlâ kulağımda:

— Üzülmeyin çocuklar, demişti. Pinki bir savaşım verdi ve kazandı. Topraksız yaşayamazdı o. Aç durmakla size anlatmak istediği buydu. Bana kalırsa bir şey daha anlatmak istedi: Yerine göre, açlıkla bile direnmenin ve kazanmanın olanağı vardır.

ŞİİR YARIŞMASI

ÇOCUKLAR,
SİZ KATILACAKSINIZ
SİZ KAZANACAKSINIZ..

Sevgili Çocuklar;

Eğer şiir yazmayı seviyor, hele hele Anadolu'muzu seviyorsanız tam size göre bir yarışma...

İnanıyoruz ve biliyoruz ki Anadolu'yu sevmeyen hiçbir Türk çocuğu yoktur. Anadolu'da yaşasın, yaşamasın, görsün görmesin yine de okumuştur öğrenmiştir, Anadolu'muzun ne denli anlam taşıdığını...

Bu nedenle düşündüğünüz, duygulandığınız şekilde ANADOLU için bir şiir yazarak bize gönderin, yarışmaya katılın. ANADOLU BANKASI sizlere şu armağanları veriyor:

Birinciye . . . . . 10.000. -TL.
İkinciye . . . . . 8.000. -TL.
Üçüncüye . . . . . 6.000. -TL.
Dördüncüye . . . . . 4.000. -TL.
Beşinciye . . . . . 2.000. TL.

Altıncıdan Ellinci'ye kadar mansiyonlar.

Not: Yarışmamız İlk okul öğrencilerine açıktır. (79 dönem mezunları dahil)

Şiirlerinizi 25 Kasım 1979 tarihinde bize ulaşacak şekilde bulunduğunuz şehirdeki en yakın ANADOLU BANKASI şubesine teslim ediniz veya aşağıdaki adresimize postalayınız.

ANADOLU BANKASI A.Ş.
Genel Müdürlüğü
(Anadolu Şiir Yarışması)
İstiklal Cad. Sinem Saray Kat: 5
Beyoğlu / İST.

Hepinize başarılar.

ANADOLU BANKASI

"BANKACILIKTA DEVLET"

MATEMATİK OYUNLARI

UĞUR AKER

SADELEŞTİRME KOLAYLIKLARI

1

Bu üç sayıdan hangileri 2'yle kısaltılır: 983; 346; 54?

Evet, çift olanlar 2 ile sadeleştirilir, tek sayılar sadeleştirilemez.

Şimdi, bir bakışta şu üç sayıdan hangilerinin 4'le sadeleşeceğini bulabilir misiniz? 1972, 38342; 125125.

Bir sayının 4'le sadeleşmesini ölçmek için uzun uzun bölme işlemini yapmağa gerek yok. Son iki basamaktaki rakamlar 4'le sadeleşiyorsa sayı da sadeleşir: 72 sadeleşiyor (18 kalır) ama 42 ile 25 sadeleşemiyor. Bu yöntemin basit bir açıklaması da var: yüzler basamağında hangi rakam olursa olsun, 100, 200, 300, ..., 900 hepsi 4'le sadeleşebilir. Bu nedenle onlar ve birler basamaklarındaki sayıları denetlemek yeterli.

Peki, bir sayının 8'le sadeleşmesini nasıl ölçmeli? Örneğin, 73918, 12332, 94112'den hangileri 8'le sadeleşir?

Uzun uzun ölçtüyseniz ilk iki sayının sadeleşmeyeceğini, sonuncunun ise sadeleşeceğini bulmuş olmanız gerek. Oysa, kestirme yol son üç basamağı ölçmekti. Nedeni de 1000'in 8'le sadeleşmesi.

5'le sadeleştirmeyi hepimiz biliriz; bir sayının birler basamağında 0 ya da 5 varsa, o sayı 5'le sadeleşir.

Peki, 25'le sadeleştirmek için ne yapmalı? Örneğin, şu sayıların hangileri 25'le sadeleşir. 19235, 793225, 52250?

Yukarıdaki sayılardan son ikisi 25'le sadeleşir. Burada izlenecek kestirme yol son iki basamağın 25'in katı olup olmadığına bakmaktır.

Bir sayının 125'le sadeleşme olanağını ölçmek de o kadar zor değil. Örneğin, şu üç sayıdan hangileri 125'le sadeleşir: 137875, 483725; 512225?

Yalnız birincisi... Uygulanacak yöntem son 3 rakamın 125'le sadeleşmesini ölçmek. 125'in 1000'e kadar olan katlarını akılda tutmak da kolay. Bir kâğıda 125'in ilk 8 katını yazın ve kolaylığına siz de inanın.

2

Şu sayılardan hangileri 3'le sadeleşir? 9872811, 7366333, 4422222:

Uzun uzun bölme işlemi yapmağa gerek yok. Sayıların rakam toplamları 3 ve 3'ün katlarına (bu arada 9 sıfır sayıldığından sıfıra da) eşitse, sayılar 3'le sadeleşir. Yukarıdaki üç sayının rakamlarını toplam 9'a eşit oldukça sıfırdan başlayarak toplayın. Birinci sayı için sıfır, ikinci sayı için dört, üçüncü sayı için de sıfır bulacaksınız. Demek ki birinci ve üçüncü sayılar üçle sadeleşir.

Bu sayılardan hangileri 6'yla sadeleşir? Şimdiye dek öğrendiğiniz yöntemlerden ikisini kullanarak bulabilirsiniz. (İpucu: 6'yı elde etmek için 3 ile 2'yi çapmak gerekir; 6'ya bölünen sayılar hem 3'e hem de 2'ye bölünüyor demektir).

128367, 465372, 933266

Rakam toplamları 3 ve 3'ün katlarına eşit olan tüm çift sayılar 6'yla sadeleşir. Birinci ve ikinci sayılarda rakam toplamı 9 (= 0). Ama birinci sayı tek olduğundan 6'yla sadeleşmez. Sonuncu sayı ise çift ama rakam toplamı 3'ün katı olmadığı için 6'yla sadeleşmez.

Yine daha önce öğrendiğimiz iki yöntemi birleştirerek, bir sayının 12'yle sadeleşme olanağını ölçebiliriz. Bu iki yöntem 6 ile 2 değil, sizce 12'ye bölünen sayılar başka hangi iki sayıya bölünüyor ki o sayılarla sadeleşenler 12'yle de sadeleşsin?

Evet, 3'le 4. Bir sayının 3'le sadeleşmesini nasıl ölçeceğinizi biliyorsunuz. 4'le sadeleşme yöntemini hatırlayacaksınız: sayının son iki basamağı 4'le sadeleşiyorsa sayının tümü 4'le sadeleşir.

Şimdi şu sayılardan hangilerinin 12'yle sadeleşeceğini bulun:

487524, 975312, 246810, 183716

Evet, ilk ikisi 12'yle sadeleşir, son ikisi sadeleşmez. Üçüncü sayı 3'le sadeleşir ama 4'le sadeleşmez. Son sayı ise, 4'le sadeleşir ama 3'le sadeleşmez.

3

Bir sayının 9'la sadeleşmesini ölçmek için de kısa bir yöntem var. Sayıdaki rakamlar toplandığında 9 ve 9'un katlarına eşitse, 9'la sadeleşir. Örneğin, 32578164 sayısını 36 — 27 — 54 — 81 olarak ayırdığımızda rakamların 9'un katı olduğunu hemen görürüz, ve 9'la sadeleştirme işlemine başlayabiliriz.

Bir sayının 11'le sadeleşmesini ölçmek için uygulanacak yöntem pek herkesçe bilinmez. Örneğin, 487622, 42933 ve 544302 sayılarından hangileri 11'le sadeleşir?

Uzun uzun bölme işlemini yaptıysanız yanıtın son iki sayı olduğunu biliyorsunuz. Oysa, sayıdaki rakamları bir toplayıp bir çıkararak elde edeceğiniz sonuç sıfır ya da onbir ve katlarına eşit olursa, sayı 11'le sadeleşir. Şimdi yukarıdaki üç sayı için bu yöntemi uygulayalım.

$4-8+7-6+2-2=-3$
$4-2+9-3+3=11$
$5-4+4-3+0-2=0$

Son iki sayının 11'le sadeleşeceği bu yolla hemen bulunur.

4

Bir sayının 13 ya da 7'yle sadeleşmesini ölçmek için de bir yöntem var. Bu yöntemde sayıdaki rakamlar üçer dizilere ayrılıp bir toplanıyor bir çıkarılıyor. Sonuç sıfır çıkarsa sayı hem 13'le hem 7'yle sadeleşir. Sonuç 13 çıkarsa 13'le, 7 çıkarsa 7'yle sadeleşir.

Örneğin, 53,847,807; 107,806,706 ve 225,543,521 sayıları 7 ve 13'le sadeleşir mi?

$53-847+807=13$
$107-806+706=7$
$22-543+521=0$

Birinci sayı 13'le, ikinci 7'yle, üçüncü ise hem 13, hem 7'yle sadeleşir.

ÇÖZELİM GÖRELİM

SORU: Hem 7'yle, hem de 13'le sadeleşen altı basamaklı bir katsayı söyleyebilir misiniz?

BU GÜNLÜK YETER! SİLÂHLARINIZI SESSİZCE YERLEŞTİRİN. KABZASINDAN TUTMAMAYA ÇALIŞIN N'OLUR. SONRA DA, BARDA BİR ŞEYLER İÇELİM, PARALAR BENDEN TABİİ?

VE HUZURLARINIZDA, BİR NUMARALI İNEK KATİLLERİ VE YENİ ÖĞRETMENLERİ TÜYSÜZ DELİKANLI.

SELÂM, YEŞİL BOYNUZ! SIHHATİNE NASIL?
BAYLAR, BAYLAR!
KUSURA BAKMAYIN AMA, AYAĞIMIN ÜSTÜNDEN İNERSENİZ SAĞLIĞIM BAYAĞI DÜZELECEK

İYİ GÖRDÜĞÜM KADARIYLA BU BAYLARIN SIRTLARI KAŞINIYOR GALİBA!
THELMA, ÇABUK GEL! BÜYÜK AYNAYI AŞAĞI İNDİRELİM.
KUSURA BAKMA NE KELİME, BACAKSIZ.

İŞİNİZ ÇOK BASİT! BU ÜÇ SERSERİYİ KAPI DIŞARI EDECEKSİNİZ, SİZİ DIŞARDA BEKLİYORUM. FAZLA GECİKMEYİN. SİZİN İÇİN, BİRAZ IŞINMA OLUR HEM BU!
YAVAŞ, THELMA, YAVAŞ!

KRAŞ!

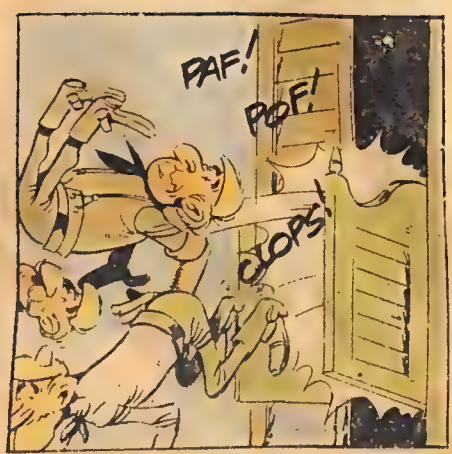
PAF!
POF!
OLOPS!

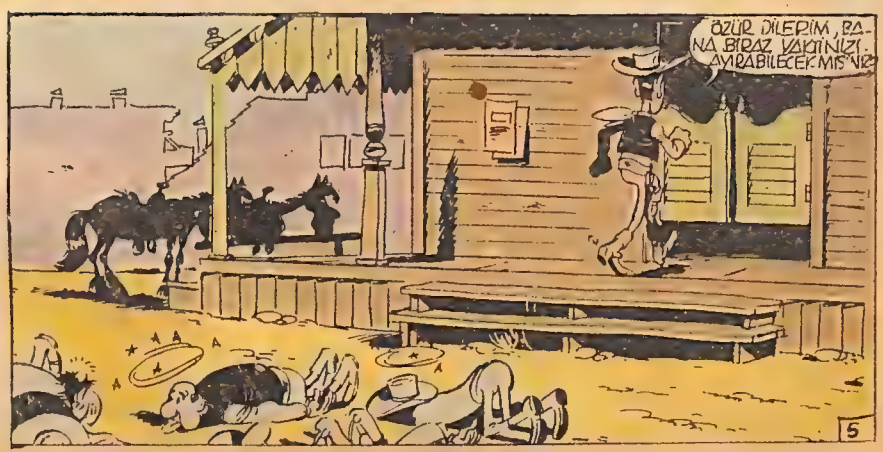
ÖZÜR DİLERİM, BANA BİRAZ VAKTİNİZİ AYIRABİLECEK MİSİNİZ?
5

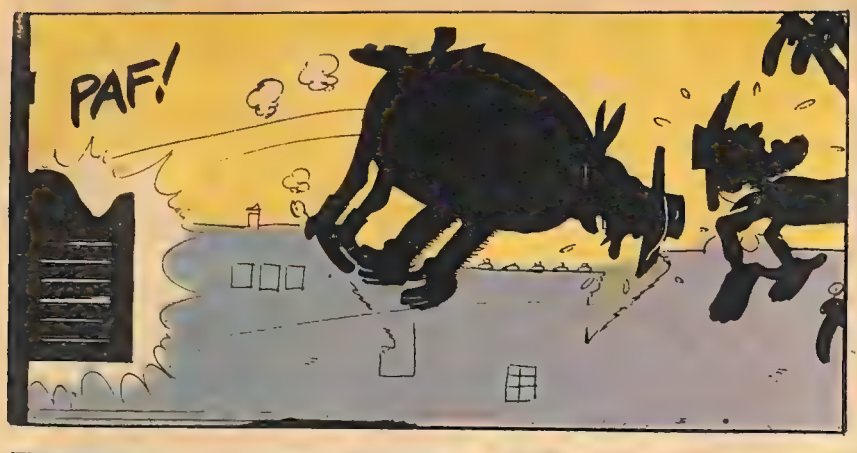

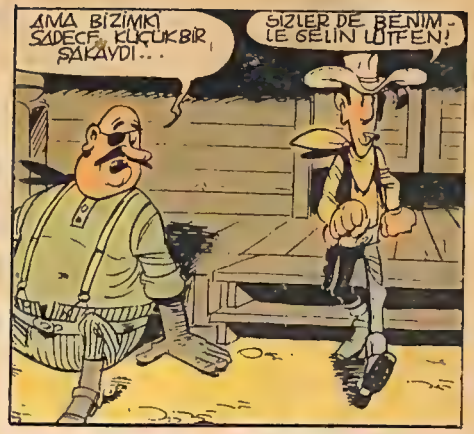

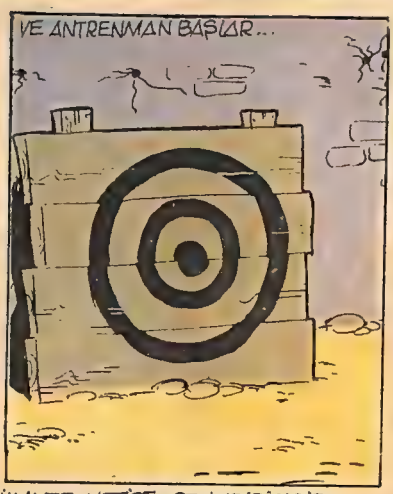

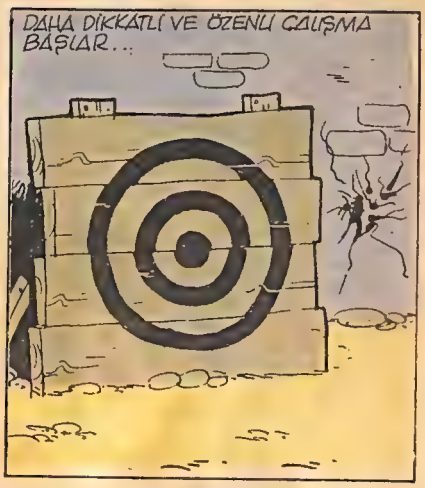

GÜNDEN GÜNE, BİRAZ GELİŞME UMUDU DOĞAR...

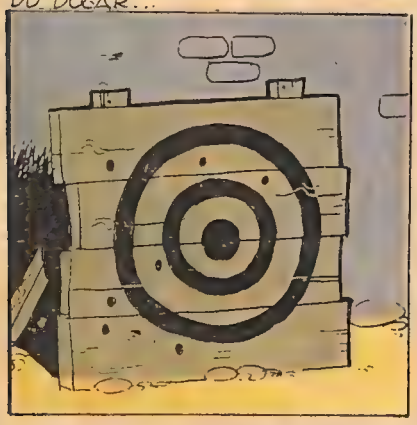

VE NİHAYET, NETİCE SEVİNDİRİCİDİR.

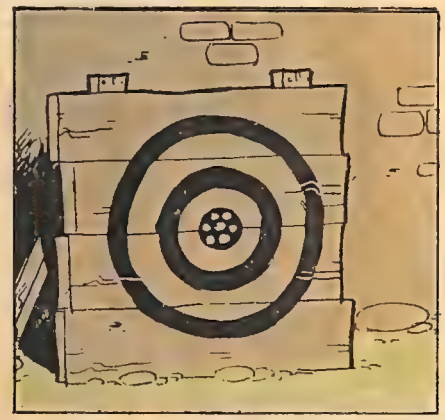

BU DAHA BİR ŞEY DEĞİL, BAKIN!
DİS

?

BEZELYELERE DİKKATİNİZİ ÇEKERİM.
OOOH!

BRAVO RED-KİT! NİHAYET İŞLER YOLUNA GİRDİ! ÇOK, ÇOK TEŞEKKÜR LER...
DAİMA KANUNUN EMRİNDEYİZ!

NİHAYET HAZIRSINIZ! ŞERİFLİK YILDIZINA LÂYIK OLMAYA BAKIN. BOL ŞANSLAR. HOŞÇA KALIN!

SAYIN RED-KİT, ARKADAŞLARIM VE BEN, SİZLE SON BİR DEFA BİR ŞEYLER İÇMEK VE BİZİM İÇİN YAPTIKLARINIZA TEŞEKKÜR ETMEK İSTİYORUZ.
İYİ FİKİR, TEŞEKKÜR LER!

İŞTE GENE İNEK KASAPLARI TEŞRİF ETTİLER!

ŞİŞT! YANLARINDA RED-KİT'TE VAR!
O PARDON!

RAHATINIZA BAKIN! SÖZ VERİYORUM İŞİNİZE KARIŞMAYACAĞIM ...
DOĞRU MU?
THELMA, AYNA!

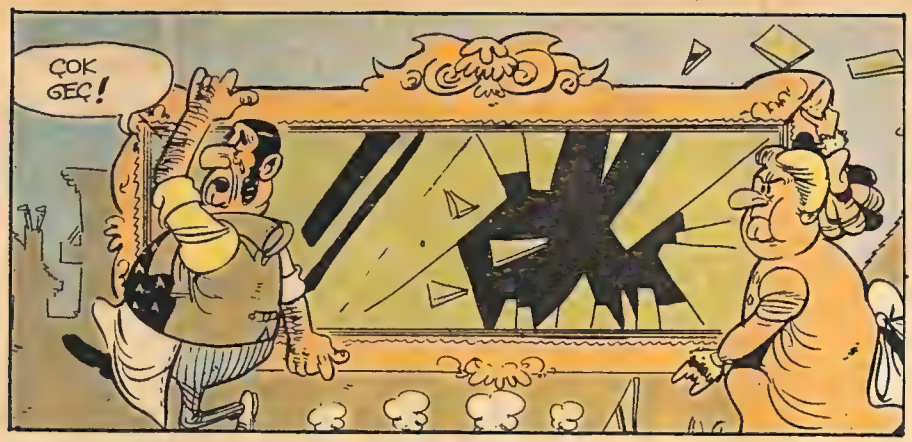

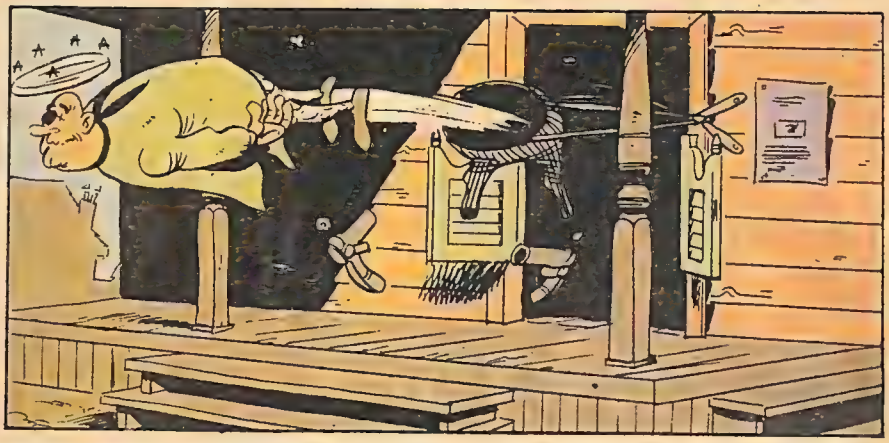

YEDİLER Mİ, KİM! HANİ CANIM, RED-KİT'İN MEŞHUR ÖĞRENCİLERİ "BEĞERİKSİZ, KABİLİYETSİZ YEDİLER"

GERÇEKTEN, ANILMAYA DEĞER BİR GÜNDÜ, ÖYLEKİ BU "KÜÇÜK PATIRTIDAN" SONRA, BAR YENİ BAŞTAN DEKORE EDİLDİ. AMA BUNDAN BÖYLE, KİMSE "YEDİLERDEN" HER HANGİ BİRİSİYLE ALAY ETMEYE CESARET EDEMEDİ.

VE BATI-AMERİKA'NIN EFSANEVİ KAHRAMANLARI OLUVERDİLER!

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

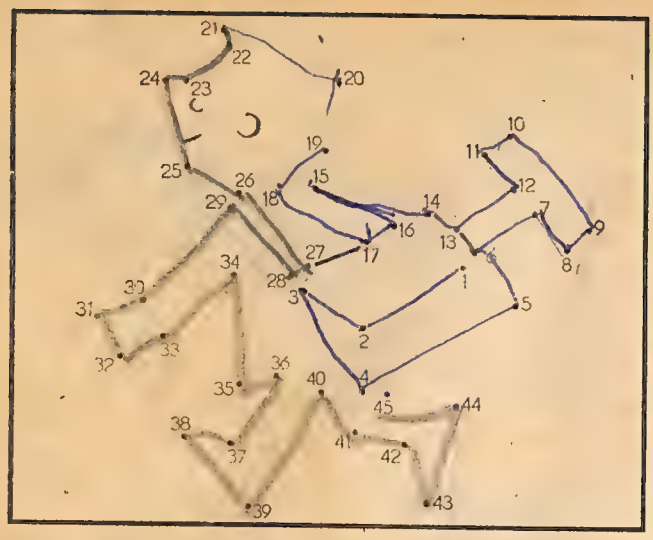

Noktaları birleştirelim. Bakalım, ortaya ne çıkacak?

Noktalı yerleri boyayalım. Bakalım ortaya ne çıkacak?

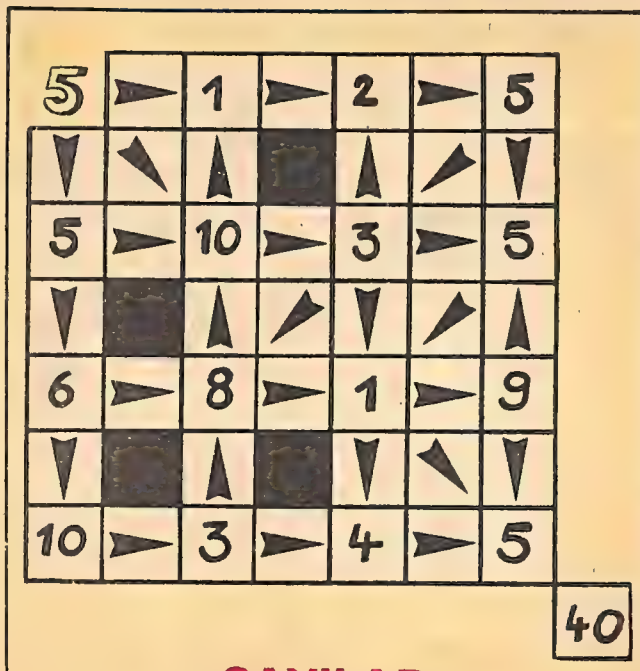

SAYILAR

Sol üst köşedeki beş rakamından başlayarak okları öyle izleyelim ki, sağ alt köşeye varıldığında toplam sonuç 40 olsun.

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

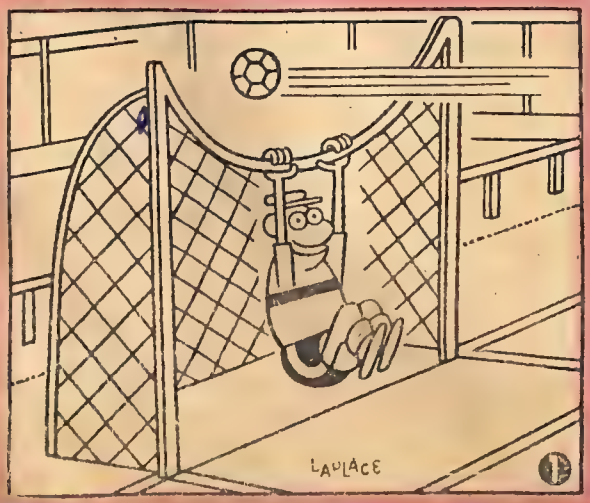

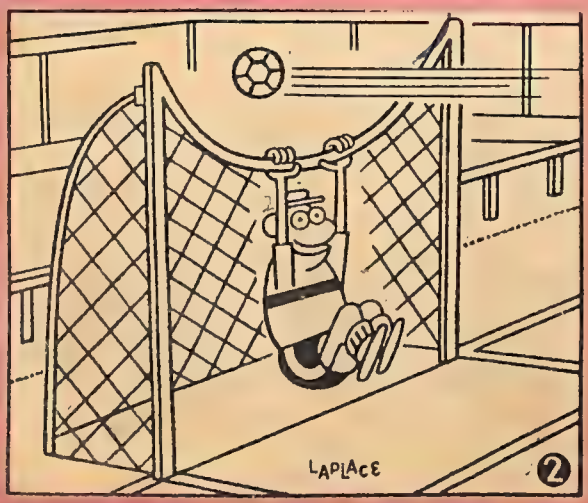

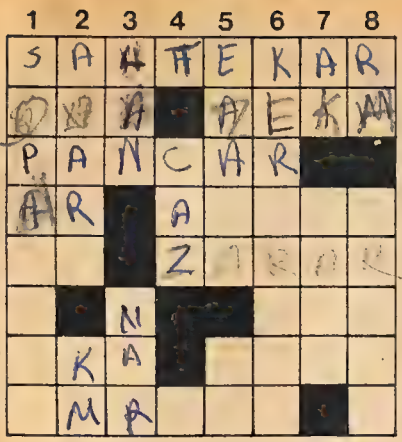

SOLDAN SAĞA: (1) Sahte para basan kimse. (2) Düz ve geniş arazi — Olağanüstü yetenekleri olan. (3) Kimi cinslerinden şeker çıkarılan kalın köklü bir bitki. (4) Utanma duygusu — Gelenek. (5) Bir nota — Faydanın karşıtı. (6) Gümüş. (7) İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık — Ulaşma, kavuşma. (8) Kabakgillerden, sürüngen gövdeli bir bitki.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: (1) Kopmasını sağlamak. (2) İşsiz, aylak — (tersi) bir yüzey ölçüsü birimi. (3) (tersi) Bazı hayvanların tırnaklarına çakılan demir parçası — Bir meyve. (4) Bir müzik türü. (5) Bir ilimiz — Yaşamamız için gerekli üç ana maddeden biri. (6) Zararı olmayan. (7) Bir ünlem — Bir erkek adı. (8) (tersi) Mağara — Bir erkek adı.

RESSAM: Yukarıdaki ressamların üçü birbirinin eşidir. Acaba onları bulabilir misiniz?

POLİS DOSYASI

Komiser acaba uşağın katil olduğunu nasıl anladı?

İKİ RESİM

Yukarıdaki şekiller birbirinin aynı, ancak birindeki bazı şekiller, öbüründe değişik yerlerdedir. Bu beş şekli ve yerlerini bulunuz.

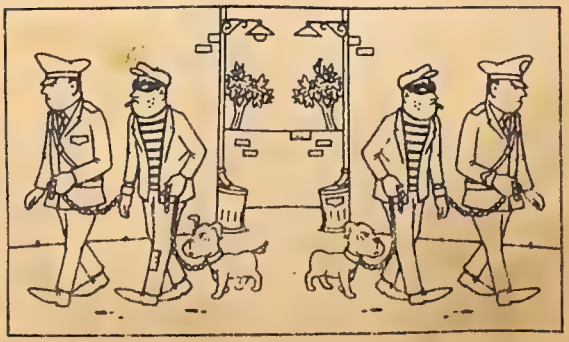

HER HAFTA BİR KONU

PETROL

Günümüzün en önemli gereksinmesi olan petrol, madensel bir yakıttır. Uçak, gemi, kamyon, otomobil ve benzeri araçlarda kullanılır. Ayrıca araç motorlarının yağlanmasında, işletilmesinde kolaylık sağlar. Enerji santrallarında, fabrika, büro ve evlerin ısıtma sistemlerinde petrol ürünleri kullanılmaktadır. Yakıt olarak kullanılmayan petrolun büyük bir bölümü başka yararlı ürünlere, kauçuk ve yapay ipliklere dönüştürülür. Bu nedenle petrol geniş bir endüstri alanını içerir.

Petrol yatakları yeryüzünün derinliklerinde saklıdır. Bu nedenle araştırmalar yapılır. Petrol yüzeye çıkmadıkça bulunduğu yer saptanamaz. Petrol araştırmaları için yüzeysel kayaların haritası hazırlanır. Yüzeysel kayaları inceleyen yerbilimciler, yüzey altında yer alan kaya yapısını anlarlar. Gravimetre adı verilen bir gereçten yararlanma, ayrı bir yöntemdir. Bu gereçle yeryüzünün değişik noktalarında yerçekimi kuvvetindeki küçük ayrıcalıklar bulunur. Yüzey boyunca, çeşitli noktalardaki yerçekimi değerleri saptanır. Bir başka araştırma yöntemi ise, küçük patlamalarla yapılır. Patlamalar sırasında oluşan titreşimler, kayaların içindeki çeşitli tabakalardan geçerken sapma gösterirler. Titreşim hızı kayaların yoğunluğunu belirler. Bu belirginlik elektrikli ayıraç gereçleriyle incelenir. Petrolün araştırmasında en kesin yöntem sondajdır. Sondaj, araştırma deliği açılmasıyla başlatılır. Araştırma deliğinden yüzeye kaya parçası çıkarılır, incelenir. Olumlu sonuç alınırsa sondaj kulesi kurulur. Bir petrol kulesi, delme borusu adı verilen dizi çelik borularından yapılır. Delme borusunun keskin dişleri olan ve burgu adı verilen kesici bir gereci vardır ve dizel motoruyla döndürülür. Delme işlemi kaya içinde yol aldıkça boru uzatılır. Basınç altında açılan deliğe balçıkla karıştırılmış su pompalanır. Bu sıvı çamur, delme borusunun dışına ulaşır ve yüzeye delinen kaya parçalarının çıkarılmasını sağlar.

Doğal gaz, yeraltındaki yüksek basınç nedeniyle petrol içinde eriyik biçiminde bulunur. Sondaj işlemi, petrol içeren tabakayı deldiği zaman bu basınç serbest kalır. Büyük itme kuvveti sonucunda petrol yüzeye çıkabilir. Ham petrolün arıtılması, rafinerilerde biçim alır.

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- DOĞAN ÜLGEN: Yaşım 13. Futbol oynamayı, kitap okumayı çok severim. Pul biriktiririm. Yazışacağım.
  Adres: Rızanur Cad. Beden Terbiyesi Karşısı K. 4 SİNOP
- JALE ÖZDURAN: Yaşım 14. Boş zamanlarımda kitap okur, resim yaparım. Pul, poster, kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Badem Sok. No: 5/3 Balçova–İZMİR
- ŞENOL ARMAĞAN: Spor yapmayı, müzik dinlemeyi, gezmeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: İstiklal Mah. Fatih Sok. No: 38 BURSA
- ALMULA MERTER: Yaşım 13. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinler, bisiklete binerim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: 29. Sok. 30/2 Bahçelievler – ANKARA
- FARUK LEVENTOĞLU: Yaşım 15. Kitap okumayı severim. Eski para biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Leventoğlu Ticaret Atatürk Cad. No: 10 Erçiş – VAN
- ÜMMÜHAN ÖZTÜRK: Yaşım 13. Kart, peçete, pul biriktiririm. Flüt çalmayı çok severim. Okurlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Gökçek Sok. 2/1 Küçükesat – ANKARA
- EDİP ATAY: Yaşım 12. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, spor yapmayı, gezmeyi severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Yenidoğan Mah. Güz Sok. No: 58/C ADAPAZARI
- ŞAZİMENT SÜLÜN: Yaşım 14. Pul, çiçek biriktiririm. Gezmeyi çok severim. Bana yazarsanız sevinirim.
  Adres: İlker Mah. İlkokul İlerisi No: 689 Dikmen – ANKARA
- NAZIM DOĞANÇI: Yaşım 11. Pul biriktiririm. Kitap okumayı, voleybol oynamayı çok severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Yahyalar Mah. Leylak Sok. No: 30 ADAPAZARI
- ERSAN ERTEN: Yaşım 13. Pul biriktiririm. Spor yapmayı çok severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Cumhuriyet Mah. Erik Sok. No: 18 K. Çekmece – İSTANBUL
- MEHTAP YAZLIK: Yaşım 15. Lise öğrencisiyim. Sporu, müziği, gezmeyi ve yazışmayı severim. Her yaştan arkadaşlarım yazıtlarını bekliyorum.
  Adres: Mahmut Esat Bozkurt Cad. 120/10 İncesu – ANKARA
- HÜLYA KEKLİK: Yaşım 14. Ortaokul öğrencisiyim. Resim yapmayı, kutop okumayı, müzik dinlemeyi severim. Pul biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Talatpaşa Mah. Şahin Sok. No: 8 Okmeydanı – İSTANBUL
- M. KEMAL DAĞCILAR: Yaşım 15. Gezmeyi ve spor yapmayı severim. Pul biriktiririm. Dergi okurlarıyla yazışacağım.
  Adres: 1884. Sok. No: 60 İnciraltı – İZMİR

YANITLAR

- SAYILAR: 5 – 10 – 3 – 2 – 5 – 5 – 1 – 4 – 5 : 40

- 8 FARK: (1) Sol üst köşedeki çıtanın çizgisi. (2) Sağ üst köşedeki tahta. (3) Kalenin sağ üst direği. (4) Kalecinin çorabının çizgisi. (5) Kalenin sol üst direğinin yanındaki tahta. (6) Kalecinin şortunun arkasındaki çizgi. (7) Kalecinin şapkasının ucu. (8) Sol alttaki tahtanın çizgisi.

- KARE BULMACA: Soldan sağa: (1) Kalpazan. (2) Ova – Dahi. (3) Pancar. (4) Ar – Anane. (5) Re – Zarar. (6) Sim. (7) Ara – Sıla. (8) Karpuz.

Yukarıdan aşağıya: (1) Koparmak. (2) Avare – Ra. (3) Lan – Nar. (4) Caz. (5) Adana – Su. (6) Zararsız. (7) Ah – Nail. (8) Ni – Erman.

- RESSAM: 2,6 ve 7 numaralı ressamlar eştir.

- POLİS DOSYASI: Uşak, patronunun içkisini içerken öldürüldüğünü söylemişti. Ama içki içerken öldürülen birinin, içki bardağını yere düşürmesi gerekirdi. Komiser, masada bardağı görünce uşağın katil olduğunu anladı.

- İKİ RESİM: (1) Hırsızın pantalonundaki yama. (2) Polisin şapkasındaki arma. (3) Sokak lambasının ampulü. (4) Polisin ceketinin cebi. (5) Duvardaki taş. (6) Arkadaki bidonun üzerindeki şekil. (7) Köpeğin kulağı. (8) Polisin ceketinin kolundaki işaret. (9) Köpeğin kuyruğu. (10) Ağacın üst bölümü.

OKURDAN OKURA

Bu sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

DÜNYA ÇOCUK YILI

Okullar açılınca
İçimiz sevinç dolar
Ders yılı başlayınca
Herkesi neşe sarar

Okuyan her çocuk
Bilgi sahibi olmalı
Cahil kalmamak için
Köye de okul kurmalı

Her çocuk okumalı
Bir şeyler kazanmalı
DÜNYA ÇOCUK YILI'nda
Çocuk mutlu olmalı

Evet, bugün küçüğüz
Yarın büyüyeceğiz
Ülkenin sorunlarını
Birlikte çözeceğiz..

NURCAN BAKİ

✸

KELEBEK

Ah ne süslü kelebek
Üstü mavi, al benek
Aman tutsam şunu ben
Şimdi kaçıp gitmeden

Kelebek durmaz uçar
Havada kanat açar
Çocuk onu kovalar
En sonunda yakalar

Tutunca kelebeği
Solar onun ipeği
Çocuk ağlar boş yere
Giden geli mi ele

MEHMET GÖRCÜK

ATATÜRK

Sensin bizi kurtaran
Aydınlığa kavuşturan
Yeni devleti yaratan
Cumhuriyeti kuran

Sensin devrimler yapan
Modern araçlar sokan
Yeni devleti yaratan
Kalbimizde sen hakan

Kötü günleri kovdun
Güneş olarak doğdun
Bin dokuzyüz yirmi üçte
Cumhurbaşkanı oldun

Aradan günler geçti
Zaman bir tarih seçti
10 Kasım'dı bu tarih
Ölüm hızıyla geçti

Bayrak yarıya indi
Yüreğimiz titredi
Günlerce matem tuttuk
Üzüntümüz gitmedi

MÜNEVVER HOZAR

DİLEK

Dileğim olsun
Barış kurulsun
Tüm dünyamızda
Herkes dost olsun

Dileğim olsun
Sevgi varolsun
Bütün yürekler
Sevgiyle dolsun

ÇİĞDEM TEKÇE

✸

ARKADAŞ

Arkadaş olan kimse
Kötü günde belli olur
İyi günde yanımda
Olmasa da ne olur

Evde, okulda, sokakta
Arkadaş olsa yanımda
Daha başka hiç kimse
Olmasa da ne olur?

ZEYNEP GÜLER

ÖZGÜRLÜK

Özgürlük isterim
Özgürlük dolu bir dünyada
Yaşamak isterim
Zenginlik değil
Fakirlik değil
Okul isterim
Dayak değil
Sevgi isterim
Ölmek değil
Yaşamak isterim
Zindanda değil
Sarayda değil
Sokakta değil
Evimde yaşamak isterim

GÜZİDE YILDIRIM

BİLMECE

Bir filin buzdolabına girdiği nasıl anlaşılır?

Yanıt: Postanın üzerinde-ki ayak izinden...

CEM AKAR

Resim: FÜSUN TÜRKELİ

YAZISIZ

FIKRALAR

GELECEKTE

Konuk hanım, evin küçük kızına sordu:

— Söyle bakalım Ayşegül, büyüdüğün zaman ne yapacaksın?

Ayşegül'ün yanıtı kısa oldu.

— Perhiz!.....

MÜREKKEP

Küçük Ali akşam yemekten sonra babasına yaklaştı, gayet yumuşak bir sesle sordu:

— Babacığım, mürekkep çok mu pahalı bir şeydir?

— Hayır, neden sordun?

— Bugün kazayla halıya mürekkep döktüm, annem öyle bir kızdı ki, sorma.

DÖRT MOTORLU

Dört motorlu bir uçakta seyahat ediyorlardı. Uçak yolcularından biri hostese sordu:

— Şimdi motorlardan biri dursa ne yaparız?

— Geri döner havaalanı ile ilişkiye geçeriz.

— Peki, ya iki motor birden durursa?

— Yine geri döner havaalanı ile ilişkiye geçeriz.

— Ya motorların dördü birden durursa?

— Hiç merak etmeyin. Zaman yitirmeden dosdoğru yerle ilişkiye geçiveririz.

YAZISIZ

KISACA

SAVAŞÇI HEYKELLERİ ● Çin'in kuzeyindeki Çen-Si eyaletinde, İ.Ö. 3. yüzyıldan kalma bir imparator mezarında kilden yapılmış tam 6000 savaşçı heykeli bulunmuştur.

KÖPEKLER TERLEMEZLER ● Köpeğin derisinde terbezleri olmadığı için, köpekler terlemezler. Buna karşılık, sık ve hızlı solurlar. Dillerinin kan damarları bakımından zengin olan yüzey tabakasından ısı çıkarırlar.

İLK NÜKLEER DENİZALTI ● İlk nükleer denizaltı 1955 yılında yapılan Nautilus'dur. Denizaltı teknolojisinde yeni bir çığır açan bu araç, ABD deniz kuvvetlerine bağlıdır. Nautilus, 1958'de buz dağlarının altından kutbu geçmiştir.

LORİS ● Asya'nın tropikal ormanlarında yaşayan loris, gündüzleri dört ayağıyla bir ağaç dalına sarılarak uyur. Ayaklarındaki özel kan damarları, kan dolaşımını yavaşlatır ve hayvan uzun bir süre bir dala tutunarak durur.

EKİN FARELERİ ● Ekin saplarındaki ekin fareleri, dengelerini kuyruklarıyla sağlarlar.

ÜLKÜ TAMER

NE BİLİYORUM?

İlkokul öğrencileri için 1500 test sorusu ve açıklamalı cevaplar

Çok yararlanacağınızı sandığımız bu kitapta, soruların cevaplarını sadece "Doğru" ya da "Yanlış" olarak bulmayacaksınız; yanlışsa neden yanlış olduğunu da açıklamalarla öğreneceksiniz. Türkçe-Dilbilgisi, Sosyal Bilgiler, Matematik, Fen ve Tabiat derslerindeki konuları içeren ve ünitelere göre hazırlanmış bu kitabı yıl boyunca elinizden düşüremeyeceğinize inanıyoruz.

Milliyet YAYINLARI

YARDIMCI KİTAPLAR

Pamukbank Çocuk Sineması

yeni yeni filmlerle Edirne'den Kars'a

tüm yurtta...

Çocuklar!..
Okullarla birlikte perdelerini açan Pamukbank Çocuk Sineması, hizmetini giderek yaygınlaştırıyor.
Edirne'den Kars'a tüm yurtta sinema sayısını sizler için çoğaltıyor.
Ve her sinemada ayrı bir film şöleni sunuyor: Miki'lerle, renk renk müzikaller ve belgesellerle.
Üstelik bedava.

Çocuklar!..
Pamukbank Çocuk Sineması'nın Kasım/1979 programı yandadır.
Kesip odanızın bir köşesine yapıştırın.
Hafta sonlarını Pamukbank Çocuk Sineması'nda değerlendirin.

Genç PAMUKBANK "iyi bankadır"

Ücretsiz davetiyelerinizi, programda belirtilen il ve ilçelerdeki tüm Pamukbank Şubelerinden alabilirsiniz.

Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle 10 Kasım'da gösteri yapılmayacaktır.

PAMUKBANK ÇOCUK SİNEMASI
KASIM/1979 PROGRAMI

İLİ-İLÇESİ	SİNEMA	GÖSTERİ TARİHLERİ
İstanbul		
Suadiye	ATLANTİK	3, 10, 17, 24
Kadıköy	SÜREYYA	4, 11, 18, 25
Şişli	GAZİ	3, 10, 17, 24
Bakırköy	SİNEMA 74	4, 11, 18, 25
Aksaray	YILDIZ	3, 10, 17, 24
İzmir		
Tepecik	ÜLKÜ	3, 10, 17, 24
Alsancak	İZMİR	4, 11, 18, 25
Ankara		
Kavaklıdere	AKÜN	4, 11, 18, 25
Adana		
Atatürk Cad.	ARI	3, 10, 17, 24
Çorlu		3, 4,
Tekirdağ		10, 11,
Uzunköprü		17, 18,
Keşan		24, 25
Zonguldak		3, 4,
Düzce		10, 11,
Bartın		17, 18,
Ereğli		24, 25
Çorum		3, 4,
Çankırı		10, 11,
Samsun		17, 18,
Ordu		24, 25
Trabzon		3, 4,
Rize		10, 11,
Kars		17, 18,
Elazığ		24, 25
G. Antep		3, 4, 10, 11,
Antakya		17, 18, 24, 25
Osmaniye		10, 11,
Ceyhan		17, 18,
İmamoğlu		24, 25